

DIREKTORO:
Hector HODLER

ABONO

Unu jaro \$ 1,60 (4 frankoj)
Oni abonas ĉe la lokaj agentoj.
Esperanto-Oficejoj aŭ ĉe la ad-
ministrato.

Redakto & Administrejo:
8, rue Bovy-Lysberg, 8
GENÈVE (Svisujo)

ESPERANTO

OFICIALA ORGANO
DE
UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO
Duonmonata Internacia Gazeto

DIREKTORO:
Hector HODLER

REKLAMO

1 paĝo.	160 \$ (400 fr.)
1 kolono.	32 » (80 fr.)
1/2 »	16 » (40 fr.)
1/4 »	8 » (20 fr.)
1/8 »	4 » (10 fr.)
1/16 »	2 » (5 fr.)

Generalaj Agentoj: Presejo
DEVICHT, Chalon-s-Saône (Fran-
cujo); G. WARNIER, 15, rue
Montmartre, Paris; C.-A.-G.
BROWN, 51, Wych Str., Lon-
don; W. C. Körtz, Rathausstr.
Leipzig.

La Organizo de nia Movado

La rolo de la diversaj organizaĵoj de Esperantismo (grupoj, naciaj societoj, fakaj societoj, U. E. A.); ilia tasko, iliaj rilatoj.

Oni ofte demandis, kiaj estas la rilatoj de U. E. A. kun la diversaj ekzistantaj organizaĵoj Esperantistaj (grupoj, regionaj federacioj, naciaj societoj, fakaj societoj, k. a.). Kelkaj personoj eĉ supozis erare, ke U. E. A. per sia agado vole-nevole enmiksiĝos en la vivadon de tiuj aliaj organizaĵoj kaj tia konfuzeco pri ilia reciproka kompetenteco povos naski mal-komprenojn kaj fine malutili al nia afero.

Por kontentige respondi la supran deman-
don, estas necese plej klare difini unupartie la celon de U. E. A. kaj alparte la celon de la aliaj Esperantistaj organizaĵoj, vidi ĉu al ĉiu el ili ni povas aljuĝi precizan kaj memstaran signifon, kaj en kia maniero ili povas kunla-
bori kaj devas interrilati. Se ni sukcesas en tio, tiam ni kun plena certeco povos iri antaŭen, sen timo pri danĝera konkurado kaj interna batalado kaj ĉiu klare scios por kio li laboras. Venis do la tempo por provi detalan klarigon pri la respektiva rolo de la diversaj organizaĵoj de nia movado kaj la situacio, kiu rilatas al ili devas okupi U. E. A. Al la perso-
noj, kiuj opinias, ke tiuj klarigoj estas tro spe-
cialaj, ni respondas, ke laŭ nia firma konvinko,
tia demando estas multe pli grava por nia
movado ol tiuj, kiuj tro ofte agitas la Espe-
rantistaron, ĉar de nia organizeco dependas
nia venko. Fine, ni ĉi tie ne prezentas belajn
planojn teorijajn, sed, apogante nin sur tio,
kio jam ekzistas, penas lumigi, laŭ la vidpunk-
to de la iniciatintoj de U. E. A., la rolon kaj
taskon de la multnombraj kaj diversaj orga-
nizaĵoj, kiujn naskis Esperantismo.

Pri la neceseco de internacia organizaĵo por la praktikaj aplikoj de Esperanto ni ne re-
parolos; tion ni jam montris en la artikoloj.
Kiu ni veritas por iniciati la fondon de U. E. A.
Cetero, la faktaj plene pravis ĝin kaj la fer-
voru kun kiu la pli granda parto de la Espe-
rantistaro akceptis nian alvokon, elmontris,
ke la kreo de U. E. A. respondas realan bezon-
on.

Kion celas U. E. A.? Starigita sur tiu ideo,
ke Esperanto estos neŝancebla, nur kiam
ĝi estos praktika kaj internacie uzata de difi-
nita aro da homoj, ĝi celas — per Esperanto —
la plifaciligon de la ĉiujpecaj rilatoj inter di-
versgentojn, la kreon de precizaj servoj por
siaj membroj kaj, konsekvence, la kunklekti-
gon de forta ligo de solidareco inter la ho-
moj uzantaj ĝiajn servojn.

Ĉar ĝia agadkampo estas tutmonda, ĉar
ĝiaj servoj estas difinitaj por homoj de ĉiuj
gentoj kaj nacioj, ĝi nepre devas esti neŭ-
trala; ĝi do ignoras naciecon, same kiel ĝi
ignoras politikon aŭ religion; en ĝi partopre-
nas ne Esperantistoj de tia aŭ alia nacio, sed
simple Esperantistoj, tute egale al kiu gento
ili apartenas. U. E. A. estas antaŭ ĉio neŭ-
trala servaro, kiu bezonas ĉiu homon, kiu per
tia aŭ alia fakto estas interesi en la vivo in-
ternacia. Oni do facile komprenas, ke ĉar ĝia
publiko estas internacia tiel same kiel ĝia ser-
varo, ĉar ĝi rilatas al nacieco devas esti abso-
lute neŭtrala, estas necese, ke ĝi havu unu-
forman kaj simplan organizadon, sekve estu plene
alcenigita. Se ne, ĝiaj servoj estus tre mal-
facile uzablaj kaj ĝia utileco multe pli mal-
grava. Unuvorte por U. E. A. kiel por ĉiuj in-
ternaciaj organizaĵoj, inter kies membroj ek-
zistas precizaj servoj, neŭtraleco kaj alcenig-
eco estas necesegaj. Ni rimarku, ke alcenig-
eco neniel signifas neliberalcon aŭ aŭtokra-
tion. Male, la ĉefa forto de U. E. A. kuŝas en
tio, ke la diversaj personoj direktantaj ĝiajn
servojn, estas regule balotataj de la membroj
laŭ unuformaj kaj simplaj reguloj, kaj rajtas
paroli en ilia nomo, ke en ĝi ĉiu povas libere
elmeti proponojn kaj ilin realigi per laŭleĝa
vojo; entute ĝi estas societo kun libera
konstitucio kaj ĉi ĝi havas tian saman orga-
nizecon. — kio en si mem estas, el socia vid-
punkto, tre atentinda fakto. Oni konstatas, ke
ni malmulte parolas pri Esperanto; efektive
U. E. A. ne konsideras Esperanton kiel celon,
sed nur kiel ilon por la plifaciligado de la rilatoj
inter siaj membroj; ĝi ne estas organizaĵo,
kies tasko estus finita, tuj post sufiĉa dis-
vastigo de Esperanto; male, ĵu pli progresas Es-
peranto, des pli grandigis ĝia signifo kaj mul-
tigis ĝiaj servoj. Fine, el pli alta vidpunkto,
U. E. A. konstante konkretigas en nia movado
la esencan ideon de Esperantismo, nome la
solidarecon inter diversgentojn, ilian pacan
interkomunikiĝon sur neŭtrala fundamento.

Sed ekster U. E. A. estas kaj devas esti
aliaj organizaĵoj. Tiuj personoj, kiuj supozas,
ke laŭ nia pensmaniero, U. E. A. laŭgrade fa-
rigu unika organizaĵo en nia movado, absolute
eraras. Tio estus tiel same senenca, kiel se
en iu regno ekzistus nur regnaj servoj kaj es-

tus nepermesate al ĝiaj regnaroj asociiĝi laŭ
iliaj komunaj intereso kaj opinioj. Male, ni
opinas, ke ekster U. E. A. kaj eĉ interne de
ĝi devas esti aliaj grupoj, kondiĉe ke ili
havu difinitan celon. Efektive, U. E. A. uzas
Esperanton, tute same kiel naciaj lingvoj, ĉar
inter ili ekzistas difinitaj rilatoj kaj servoj;
sed nur tre malgranda parto de la mondo
konas Esperanton; precipe multaj el la homoj,
por kiuj ĝi estas difinita, ne-
nion scias pri ĝi. El tio sin trudas la neceseco
ĝin propagandi, montri kiel dank'al ĝiaj prak-
tikaj aplikoj, ĝi povas utili al tiuj homoj,
kies laboroj kaj pensoj celas trans la ĉiam pli
mallargaj limoj de ilia nacio, konigi kiel bo-
nega ilo estas Esperanto kaj U. E. A. por rila-
tiĝi iun regionon kun la eksterlando, kiu pro la
naciaj baroj malprecize scias pri ĝi, diskonigi
ĝian komercan kaj industran, ĝiajn insti-
tuciojn, ĝiajn vidindaĵojn kaj nedirekte alporti
profiton al ĝiaj enlandanoj, kiuj pro regiona
patriotismo povos helpi al nia afero, eĉ se ili
ne aktive partoprenas en ĝi. Sed tia propa-
gando, samtempe de Esperanto por la loko
kaj de la loko per Esperanto, varias laŭ la lo-
kaj aŭ enlandaj kondiĉoj; ĝi ne povas esti di-
rektata laŭ unuformaj reguloj; ĝi propagand-
maniero kiu mirinde sukcesas en tia regiono,
dono en alia regiono nur sensignifajn rezul-
tatojn. Tial la grupoj estas esence memstaraj,
decentigitaj; ili organizigas laŭ la postuloj
de la lokaj kondiĉoj, tiel ke ili havu kiel eble
plej multe da membroj. Ĉar enlandaj kondiĉoj
ofte estas samaj por pli-malpli granda teri-
torio kaj inter grupoj de sama regiono ekzistas
komunaj intereso, ili, por esti pli fortaj, po-
vas kunigi laŭ regionaj federacioj kaj naciaj
societoj, sed rilate al tiuj lastaj la sperto mon-
tris, ke se la lando estas tre vasta kaj la mo-
vado sufiĉe grava, ili tamen devas dividigi laŭ
regionoj. Do, en tiu rilato la decentigo estas
necesega por trafi bonan rezulton tion pruv-
as ĉiutagaj faktoj.

Fine, ekzistas triaspeca organizaĵaro homoj
povas kunigi ne laŭ lokoj kaj landoj por helpi
al ilia pliprosperigo, sed laŭ komunaj profes-
iaj aŭ ideaj intereso. Ili grupiĝas, regione
aŭ internacie, laŭ metiaj, religiaj aŭ ideaj fa-
ktoj, ĉu por rilatiĝi kun samprofesiaj aŭ sa-
mideaj, ĉu por konigi al ili Esperanton, ĉu
por ĉien disvastigi siajn ideojn per Esperanto.

Ni ekzamenu nun pli detale la taskon de tiuj
diverspecaj organizaĵoj kaj la rilatojn, kiuj
devas ekzisti inter ili.

U. E. A. devas enhavi nur Esperantistojn.
t. e. homoj, kiuj, laŭ la Bulonoj deklaro «scias
kajuzas la lingvon Esperanto», por la celo
plifaciligigi la ĉiujpecajn interhomajn rilatojn.
Ĝi havas unuforman kaj alcenigitan organi-
zon. En ĉiu loko U. E. A. havas delegiton, kiu
zorgas pri la starigo de ĝiaj servoj en sia re-
gion, kaj al ĝiaj membroj donas helpon kaj
informojn, laŭ la limo de la regularo elabo-
ritaj de la rajtigitoj de niaj membroj.

U. E. A. provizas sian kason per la mal-
granda kotizaĵo de siaj membroj, per bonvolaj
donacoj kaj monhelpoj de privatuloj aŭ socie-
toj. Estas necese, ke ĝia kotizaĵo estu mal-
granda, tiel ke kiel eble plej multe da homoj
povu uzi ĝiajn servojn kaj tiamaniere pligran-
digi ĝian forton, el kiu rezultos proporcia pli-
grandigo de ĝia utileco. Por trafi sian celon ĝi
per la klopodoj de siaj ĉiufakaj komitatanoj
organizas gravajn servojn internaciajn por
siaj membroj; ĝi provos kontrakti kun gravaj
organizaĵoj, hoteloj, bankoj, k. a. kaj per ĉiu
maniero penas, ke ĝiaj membroj ricevu kion
eble plej multe da profito el sia aliĝo. La
funkciado de U. E. A. ĝia agadmetodo, estas
konataj de nia legataro; mi do ne insistas.

Alti-parte, en ĉiu loko de la mondo, kiu pre-
zentas ian intereson laŭ la vidpunkto de la ri-
latoj internaciaj, devas esti grupo Esperan-
tista. Tiuj grupoj povas enhavi ĉiujn perso-
nojn, kiuj volas plifaciligigi per Esperanto la
rilatojn inter sia loko kaj fremdlando, ĝi do
povas enhavi ne nur Esperantistojn, t. e. per-
sonojn sciantajn kaj uzantajn Esperanton, sed
ankaŭ neesperantistojn, kiuj aprobas ĝian cel-
on kaj deziras ĝin helpi per financa parto-
preno aŭ morala apogo, sed ial ajn ne povas
lerni Esperanton. Multaj estas tiuj personoj,
kies ni deziras esperantistigi, ĉar ili nun ne

bezonas Esperanton; kaj tamen konsideras,
ke el loka vidpunkto Esperanto liveras bone-
gan rimedon por rilatiĝi kun fremdlando kaj
tial estas helpinda tute same kiel personoj,
kiuj ne estas turistoj, aliĝas al la lokaj socie-
toj por pliprosperigo, kvankam ili direkte ne
bezonas ĝin. Tiujn personojn devas ankaŭ
akcepti niaj grupoj. Tial la grupa kotizaĵo estu
sufiĉe alta (1 aŭ 2 \$); la grupo havu kiel
eble plej multe da membroj, el ĉiuj randoj,
kaj ĝia regularo alfarigu al la lokaj kondiĉoj.
Kion faras la grupo? En la unua parto de
sia tasko, ĝi sin turnas al la enlandanoj mem.
Per paroladoj, ĵurnalaj artikoloj, k. c. ĝi kom-
penigas kion da profito liveras Esperanto
kaj nia movado; ĝi aranĝas Esperanto-kur-

sojn, instigas la komercistojn, turistojn, ins-
truistojn, k. c. lerni nian lingvon, rimarkigante,
ke per U. E. A. ili tiuj povas ĝin uzi, penas
ĝin enkonduki en la lernejojn, organizas kun-
venojn por ekzercigado pri la lingvo kaj reci-
proka konetiĝo, festojn per altiri la atenton al
nia afero, k. c.; tion ĝis nun faris ĉiuj grupoj
Esperantistaj. En la dua parto de sia tasko, la
grupo sin turnas al la landaj Esperantistoj
kaj per ĉiuj manieroj penas konigi al ili sian
lokon, laŭ vidpunkto de turismo, komercio,
instruado, artoj, k. c. kaj pligrandigi la rila-
tojn de sia loko kun ili. Precipe, ĝi instigos la
komercistojn, ke ili presigu prospektojn en
Esperanto; ĝi eldonigas gvidfoliojn por utili
al la Esperantistaj vizitantoj kaj gvidlibrojn
por allogi la fremdulojn al sia regiono, k. c.
Laŭ tio, oni konstatas, ke la grupo estas kva-
zaŭ komerca ĉambro, kiu pri ĉiuj fakoj sin
turnas al ĉiuj Esperantistoj. Jam multaj gru-
poj komprenis tiun rolon, kiu fariĝos pli kaj
pli grava.

Sed sola grupo estas tre ofte malforta, mal-
riĉa kaj ĝiaj fondantoj senspertaj; estas an-
kaŭ necese, ke ĝi ne restu sen rilatoj kun siaj
alilokaj samspuloj. Tial la grupoj de sama
regiono aŭ lando kunigas societo aŭ federacie.
La regionaj federacioj aŭ ligoj tre utilas por
faciligi kaj multigi la rilatojn inter la grupoj,
organizi regionajn kongresojn, intergrupajn
vizitadojn, fondiĝi grupojn, en la lokoj, kie ili
ne ankoraŭ ekzistas, doni konsilojn kaj hel-
pojn al la novaj grupoj, tiel keli povu profiti
la sperton de la pli maljunaj, k. c.; ĉar ĝi es-
tas pli forta ol la grupo, ĝi tre taŭgos por fari
oficialajn klopodojn. Por diskonigi la regionon
ĝi povas kun la helpo de la grupoj eldoni
gvidlibrojn aŭ monografiojn pri enlandaj
apartaĵoj, k. c. En la negrandaj landoj povas
ekzisti nur unu tia societo aŭ federacio de
grupoj (ekz. Belgio, Danujo, Holando, Svi-
sujo, k. c.); en la grandaj landoj, la sperto
montris, ke estas pli oportune, se ekzistas kel-
kaj tiaj federacioj aŭ ligoj, respondantoj al
komuninteresa teritorio (ekz. regionaj fede-
racioj en Francujo, kaj Britujo, ligoj en Ger-
manujo, k. c.). Tinkaze, tiuj federacioj kaj
ligoj povas ankaŭ konigi nacie, sed en tiu ri-
lato la pasinto montris, ke la nacia societo de-
vas esti kiel eble malplej alcenigita; pli bone
ĝi estu organizita laŭ federacia vidpunkto. La
malbonaĵoj de nacia alcenigita societo su-
fiĉe spertis niaj francaj samideanoj. Se ko-
mence, nacia societo, pro la malmulteco de la
Esperantistoj, estis devige alcenigita, ĝi de-
centrigis tuj kiam multigis la membroj kaj
grupoj.

La nacia societo estas tre utila por gvidi
la ĝeneralan propagandon de Esperanto en sia
lando, doni instrukciojn al la grupoj pri tio,
helpi al instigi la fondon de regionaj fede-
racioj aŭ ligoj, eldoni propagandajn broŝurojn
en nacia lingvo, konigi Esperanton en la ofi-
cialajn randojn, k. t. p.; alilparte la nacia societo
povas kaj devos konigi sian landon al la frem-
duloj, ilin informi pri siaj institucioj, leĝoj, mo-
roj, komercio, riĉaĵoj, k. c., unuvorte klopodi
por ĉiĉi forigi la nesciigon de la fremduloj
pri sia lando, la barojn de la diverslingveco,
la antaŭjuĝojn, kiujn naskas la genta ŝovin-
ismo kaj detruas la libera kaj lojala interko-
muniĝo sur neŭtrala kampo, memkompre-
neble ĉio laŭ la Esperantista vidpunkto.

La naciaj societoj, se ili estas sufiĉe fortaj,
povas publikigi organon kiu enhavos infor-
mojn pri la Esperanto-movado kaj informojn
pri la lando mem, difinitajn por la fremdaj le-
gantoj; ĉar ĝi estas parte publikigata en nacia
lingvo, ĝi povas utili al ekternantoj aŭ al tiuj
personoj, kiuj interesiĝas al Esperanto, kvan-
kam ili ĝin ne lernas.

(Daŭrigota).

SOCIA VIVO

JURO

Vivado en Magazenoj kaj laborejoj en Britujo.

Post longa enketo, komitato organizita an-
taŭ kelkaj jaroj por plibonigi la situacion de
gelaboristoj kaj geoficistoj prezentis al la re-
gistaranoj raporton pri ŝanĝaj farigotaj ĉe la ko-
mercaj kaj industriaj firmoj.

La ĉefaj postuloj povas esti resumitaj kiel
ĉi sube:

Ke estu malpermesata doni monpunojn al la
junuloj malpli ol 16 jaroj en iu ajn metio. Por
la aliaj gedungatoj, la monpunoj ne povas
superi 5 o/o el la semajna salajro kaj devos
esti retenitaj dum la semajno mem kiam ili
estis donitaj.

Ke la inspektoroj del'laboro, kiuj jam kon-
trollas la daŭron de la laborado ankaŭ kontrolo-
la valoron kaj la kialon de la monpunoj.

Ke mastro ne havigu la rajton reteni salajron,
de laboristo pro rompigo aŭ difekto de ilo

okazinta dum la laborado; ke li ankaŭ ne povu
dekalkuli ian sumon por uzo de iloj, lumigo,
aŭ hejtigo.

Ke ĉiuj speciala aŭtoritatoj povu fari le-
ĝojn rilate la sanigaj alfafaĵojn, aerumo de
ĉiuj laborejoj; ventumo de mangejoj kaj dor-
mejoj, kiam la gedungitoj logas en la fabri-
kejo.

Ke la mastro, en sama okazo, estu devigata
aceti mangejojn kaj trinkaĵojn bonkvalitajn.

Multaj plendoj estis ricevitaj rilate la
monpunojn aŭ deprenon de parto de salajro.
Kelkaj strangaj ekzemploj de punoj estis citi-
taj por kiuj estis pagitaj sumoj diversaj de \$
0,04 ĝis \$ 0,50.

Paroli, ridi, lerni aŭ kanti; moki sub-
majstron aŭ kunlaboranton; mangi panon kaj
buteron; ĵeti foliojn en la laborejo, k. t. p.

Malgraŭ la leĝo de 1896, kelkaj mastroj de-
vigas la gedungitojn pagi maljustajn punojn,
sed feliĉe tio fariĝas pli kaj pli malofta. Tio
precipe okazas inter la laboristoj kiuj ne an-
koraŭ sin organizis, kiuj ne havas sindikaton
ĉe kiu ili povus plendi. Tial estas necese ke
nova leĝo, pli severa, protektu tiujn malfeliĉ-
ulojn. La komitato ankaŭ proponas ke la mas-
troj estu devigataj havi liston de la monpunoj,
liston montratan al la inspektoro de laboro,
ĉiujfoje kiam li ĝin petas.

Tre ofte estas malpermesata vivi ekster la
fabrikejo aŭ vendejo por edzigi. Multaj edzi-
gataj viroj tiam ne kuragas konfesi por ne
perdi kuŝejon kaj vivrimedon. Ili estas devig-
ataj viziti sian edzinon sekrete.

Multaj estos la plendoj kontraŭ la malbonaj
nutraĵoj aŭ la nesufiĉeco de mangejoj; kelka-
foje estas necese aceti diversajn punojn por sin sa-
tigi. Alie, eĉ se la mangejoj estas sufiĉaj kaj
bonaj, la tempo konsentita estas tro mallonga
kaj la ofiĉistoj fine malsaniĝas. La leĝoj an-
kaŭ ofte estas malbonaj, tri aŭ kvarope oni
domas en ĉambreto, eĉ tro malgrandaj por
unu nura persono. Malgraŭ tiuj malbonaj flak-
toj de interna vivado, ĝi estas necese en la in-
dustrio kie ĝi ekzistas nun, ĉar preskaŭ ĉiuj
gedungitoj estas ĝejnuloj kies gepatroj prefe-
ras tiun sistemon, kaj sen ĝi la mastroj ne ha-
vus la ofiĉistojn necesajn.

Lasta deziro de la komitato estas ke, en
okazo de malsano, la malsanuloj povu elekti
sian kuracistan anstataŭ akcepti tiun proponi-
tan de la mastro.

Ke tiuj deziroj ne restu projekto, sed fariĝu
realajo, petos granda antaŭenpaŝo en la si-
tuacio de l'klaso labora!

P. B. (Londono).

La senheredigitoj.

Al la longa listo de ĉiujpecaj societoj jam
ekzistantaj en Granda Britujo, oni nun povas
aldoni la nomon de societo ĝis fondita kun
celo protekti la infanojn kaj heredantojn tro
ofte malriĉigitaj pro frenezeco aŭ manio de la
testamentantoj.

La organizinto de tiu societo klare montras
kiel ofte la edzino aŭ heredantoj ĝefiloj de ri-
ĉuloj sciigas ĉe la malfermo de l'testamento
ke ili ne ricevos eĉ la plej malgrandan mon-
eron, tial ke ĉiuj posedatoj estas dediĉitaj al
iu ajn freneza ideo kiel ekzemple la disvasti-
gado de l'industrio de korkaj palloj, konstru-
ado de varmejoj por vagantaj hundoj aŭ
katoj, k. t. p. Antaŭ kelkaj jaroj mortis fre-
neza naturalisto, kiu lasis grandan familion —
kaj grandan havaĵon. Li estis stranga malju-
nulo, kies sola intereso kaj plezuro estis va-
gaĝi laŭlonge la marbordojn admirante la me-
voj. Lia testamento estis atesto de eksteror-
dinara simpatio al la marbirdoj kaj speciale
al la mevoj. Li rezervis grandajn sumojn por
ĉiu el la diversaj specoj inter tiuj birdoj ko-
nataj en Granda Britujo. Li sciigis, en la mi-
riga dokumento legita al la mirigitaj heredan-
toj, ke dum jaroj li suferis konstante la mal-
feliĉan sorton de la mevoj dum la malvarmaj
vintroj kaj sekve deziris ke tiu situacio ŝanĝu.
Oni devus ekruligi grandajn fajrojn sur la
marbordoj por ke la birdoj povu sin varmigi
dum la nebulaj noktoj.

Pro la stranga testamento de tiu maljuna
frenezulo, lia familio estis devigata morti je
malsato; sed tio estis tute egala al li, se nur la
mevoj estus bone nutritaj kaj hejlitaj. Nur
la vesperon antaŭ la decido prenata de l'juĝoj
alia testamento, pli nova, estis trovita, kaj nur
dank'al ĝi la ĝefilo de l'naturalisto povis de
nove sentime spiri.

Ĉiutage, tiuj testamentoj estas diskutataj ĉe
la ĵuĝejoj. Estas honto por Anglujo kaj Irlan-
dujo, diras S-ro G.-W. Bower, la fondinto de
la nova societo, ke ili estas la solaj landoj en
la tuta civilizita mondo, kiuj ne havas limigon
rilate la liberan disponon de l'bieno post
morto. En Skotlando, filo aŭ filino ĉiokaze
rajtas postuli trionon de l'heredaĵo; eĉ la ma-
hometanoj atentis ke neniu testamentu je pro-
fito de iu ajn freneza ideo kaj fariĝu sian fa-
milion senmonan.

Nuntempe en Londono kaj ĉie en Anglujo,
oni renkontas veturigitojn kaj ĉiu specajn la-

boristojn, ankaŭ multajn senlaborulojn kaj sen-
hejmulojn kiuj estus milionuloj sen la frenezaj
testamentoj faritaj de siaj gepatroj. Estas es-
perinde ke S-ro Bower kaj lia societo sukcesu
en sia entrepreno kaj unue ke ili povu donigi
al la Anglaj kaj Irlandaj juristoj la rajton re-
vizi malĝustajn testamentojn.

P. B.

GEOGRAFIO

Vintraj Sportoj

La lastan monaton okazis en Grenoble
(Franc.) grandaj vintraj festoj organizitaj de
la Franca Turing Klubo, helpata de la lokaj
societoj. Ili montris per sia sukceso ke nia
urbo, jam ĉie konata kiel somera restadejo,
klasigis inter la plej taŭgaj por la vintraj
sportoj. Tion ĝi ŝuldas tiom, al sia mirinda si-
dejo meze de verda freŝa ebenaĵo, ĉirkaŭita
de montetoj alkonduktantaj al la konata ma-
sivo de la Grande Chartreuse, aŭ al la verti-
godonaj pintoj de Alpoj. Kiam al la Iniciata
Sindikato, kies seneca laboro, plifaciligis la
restadon kaj ekskursojn, ricevas nun sian re-
kompencon per la pli kaj pli multaj alilandu-
loj, kiuj ĉiutage pasigas tie ĉi sian libertem-
pon.

La Turing-Kluba karavano estis akompa-
nata de ofiĉeroj kaj soldatoj Norvegaj, mirigaj
skiiŝtoj senditaj de sia Registaro por pli altigi
la intereson de tiuj festoj, kies ĉefa allogaĵo
konsistis el skikurado. Du konkursoj estis
organizitaj en Monestier kaj en Sappey, kie
specialaj giletoj kreitaj kaj zorgataj de lokaj
komitatoj, elbligas al ĉiu, laŭ sia gusto, uzi
ŝuglitilojn, giletvutrojn aŭ per ski'oj sin ek-
zerci al longaj saltaj. La ekskursistoj estis
mirigataj de la facileco kun kiu dank'al ski'oj
oni povas facile kaj rapide vagi tra kampoj
kaj arbaroj, aŭ eĉ supreniri la plej altajn su-
praĵojn, kies vintra ensorĉado estis ĝis nun
preskaŭ ne konebla. La Norvegaj soldatoj, el
kiuj kelkaj estis la instruantoj de niaj solda-
toj skiistoj atingis salti, kvazaŭ flugante, ĝis
300 m. Reveninte en Grenoble, invitat' de la Ur-
bestaro por granda festeno, la Turing-Kluba-
noj, antaŭ ol foriri, promesis reveni viziti de-
tate la mirindajn lokojn al ili montritajn per
kolorigitaj lumprojekcioj.

A. LOUSSU (Grenoble).

La urbejoj de l'mondo.

Laŭ la plej lastaj recenzoj, la terĝlobo kal-
kulas nun dektri urbejojn, kiuj havas pli ol
unu milionon da loĝantoj. Jen estas ili: Lon-
dono (4.795.700); Nov-Jorko (4.114.000); Pa-
rizo (2.763.000); Ĉikago (2.049.000); Berlino
(2.040.000); Vieno (1.711.000); Tokio (1.587.000)
Filadelfio (1.442.000); Peterburgo (1.429.000);
Moskvo (1.359.000); Konstantinopolo (1.106.000);
Buenos-Ayres (1.084.000); Pekingo (1.000.000).
Tiuj ciferoj rilatas al la urbejoj mem, sen la
praŭrbaj aŭ ĉirkaŭurbaj, kiuj estas politike
apartaj, sed vive kunigitaj. Ekzemple, Lon-
dono kun siaj ĉirkaŭurbaj havas pli ol
7.000.000 da loĝantoj, Parizo 3.500.000, Berlino
2.700.000, k. c.

Estas interese kompari la suprajn ciferojn
kun tiuj de la loĝantaro de la samaj urbejoj
antaŭ cento da jaroj: Londono (953.000); Nov-
Jorko (60.000); Parizo (547.000); Ĉikago (ne
ekzistis); Berlino (172.000); Vieno (232.000);
Tokio (1.000.000); Filadelfio (70.000); Peter-
burgo (220.000); Moskvo (250.000); Konstan-
tinopolo (600.000); Buenos-Ayres (20.000);
Pekingo (1.000.000).

Tiuj ciferoj montras la grandegan kreskon
de la urbejoj loĝantaro dum relative nelonga
tempo. El ĉiuj la unuan lokon havas certe
Ĉikago, kiu en 1800 tute ne ekzistis, en 1850
estis nur vilaĝeto de kelkaj loĝantoj, estas nun
la kvara urbo de l'terĝlobo kaj baldaŭ ver-
ŝajne estos la unua.

R. A.

KOMERCO & INDUSTRIO

Mezaklasa Ekspozicio, Amsterdamo 1909.

La « Holanda Ligo de la Unuigoj de komerc-
istoj kaj metiistoj mezaklasaj aranĝos dum
la tempo de la 15^a de Junio ĝis la 1^a de Aŭ-
gusto nunjara en la Amsterdama Industria
Palaco « Mezaklasan Ekspozicion », kiu havas
la por si mem utilan celon, konatigaj kaj provi
tiun holandan malgrandmetiaron, kiu estas
devigata al maŝina laboro, je la plej novaj
teknikaj helpiloj kaj montri ilin laborante kaj
movigante. Por tiu ĉi celo metode tiuj estos
provizataj per motoroj, maŝinoj kaj ilaro;
samtempe estos elmetotaj ĉiujpecaj bezonaj
objektoj por la mezaklaso.

La ekspozicio estos dividata inter aliaj en la
jenaj grupoj: 1^a Vestajo, 2^a Malgrandmetiaro
por la prilaborado de oro, arĝento, kupro,
ligno, argilo kaj fero, 3^a Elektraĵ kaj aliaj
maŝinoj por la malgrandmetio, 4^a Reklamiloj
kaj objektoj por la oficejoj de mezaklasuloj,
5^a La ekspozicio staras sub la protektado de
la holandaj ministroj de l'interno kaj de agri-

kulturo, industrio kaj komerco, de la reĝina komisararo de la provinco Nordholando kaj de la urbestro de Amsterdamo. La administrado restas en la manoj de kapablaj kaj fidindaj personoj. Detalajn informoj pri la ekspozicio, pri tarifoj kaj pri la regularo donas la Ekspozicia Administracio en Amsterdamo, adreso : Paleis voor Volksvlijt (Industria Palaco), kien oni ankaŭ sendu la demandojn pri akcepto. Partoprenado de eksterlandaj firmoj estas dezirinda al la ekspozicia administracio.

D-ro. M. K.

La Faktoj

8 Februaro, Romo. — Finiĝo de la deputataro ; la balotoj okazos la 7^{an} kaj 14^{an} de marto.

Parizo. — Mortas aktoro Coquelin la pli maljuna.

Parizo. — Mortas poeto Catulle Mendès pisi-ta de la vagonaro.

9 Berlino. — Alveturo de la anglaj gregoj.

10. Retch (Persujo). — Gravaj malordoj. La revolucio mortigas la guberniestron kaj oficistojn.

Stokolmo. — La Parlamento aprobas novan projekton pri balota reformo.

11. Madrido. — Brulado en l'Escorial de la Universitato de la Agostinanoj.

12. Berlino. — La Angloj gregoj forveturas el la urbo.

13. Romo. — Grandioza festeno por rememorigi la nekigon de Lincoln.

Mesino. — Ĉesas la sieĝstato.

Parizo. — Okazas la 18^a kongreso de l'internacia ciklista unuigo.

Villa Vicosa. — Renkonto de la reĝoj de Hispanujo kaj Portugalujo.

Peterburgo. — Oni decidis la arestordonon kontraŭ Maksimo Gorki.

14. Romo. — Inaŭguro de Ekspozicio de duagrada utiligilo de la vinberujo.

Sofio. — Oni fermas la lunsidojn de « So-branjo ».

15. Romo. — Komenco de la laboroj en la kongreso de italaj terkultivistoj.

Konstantinopolo. — La ĵurnaloj publikigas la liston de l'nova ministraro en kiu superregas la ĵumaj turkoj.

16. Milano. — Jogano Raicevich venkas ĉe la monda lukt konkurso.

Washingtono. — La deputataro aprobas la starigon de Arizono kaj Nova Meksiko al rango de ŝtatoj.

Londono. — La gregoj inaŭguras la kvaran kunsidaron de la deputataro.

Parizo. — Mortas markizo Emanuelo De Noailles, eksambasadoro de Francujo en Berlino.

17. Peterburgo. — Mortas grand duko Vladimir Aleksandroviĉ.

19. Romo. — Alveturo de reĝino Viktorino de Svedujo.

Rigo. — Rusa teroristo vundas generalon sokeleat, prezidanto de la milita ĵuĝistaro.

20. Belgrado. — Eksigo de ministraro Veli-morovic.

22. Peterburgo. — La caro eksigis la finlan-dan deputataron. La balotaj okazos le 1^{an} de Junio.

23. Norfork. — Prezidanto Roosevelt ĉeestas la parodon de l'Usona ŝiparo reveninta al la fama krozo.

Peterburgo. — Reĝo Ferdinando el Bulgarujo vizitas la Cazon.

Germanujo. — Grava superakvo de rivero Elbo.

A. TELLINI.

NUNTEMPAĴO LA ESTONTECO DE L'AVIADO

Necesaj progresoj : aviado por komerco & sportoj ; kosto de aviadiloj

...Ankaŭ ol fariĝi vere senriskaj kaj praktikaj, la aviado devas ankoraŭ multe progresi, sed tiuj progresoj estas eblaj kaj eĉ baldaŭ realigeblaj. Entute ili estas jenaj : 1°. Eltrovo de malpeza motoro tute certe kaj regule funk-cianta, nek tro varmiganta ; 2°. Instalebleco de du sendependaj motoroj movantaj du sendependajn helicojn, tiel ke oni povu flugi perunu, se haltas la alie ; 3°. Aŭtomata stare-meco laŭlonge kaj laŭlarĝe, por ke la avia-disto ne bezonu zorgi pri ekvilibro ; 4°. Prak-tika jet maniero, necesiganta nek specialan materialon ĉe la forflugo, nek vastan kampon ; 5°. Pligrandigo de la produkto, tiel ke oni povu transporti plurajn personojn kaj nutra-jojn ; 6°. Pligrandigo de la rapideco, kiu por esti vere profitiga, devos atingi 150 aŭ 200 kilo-metrojn hore ; 7°. Ebleco de malrapidigo aŭ eĉ de senmovigo en la spaco.

Estas evidente, ke por tiu, kiun ne troentu-ziasmas la ĵusaj sukcesoj, la ĵumaj aparatoj, kun sia malfacila procedo por forflugo, siaj kapricemaj motoroj, sia nesufiĉa staremeco, povas havi nenian militan aŭ komercan aplikon ; neniu ankoraŭ multimis flugi super urboj aŭ maroj, nek altiĝi je kelkaj centoj da metroj. Sed estas certe, ke oni sukcesos ; la granda rapideco de la progresoj faritaj de post la ĵusa naskiĝo de l'aviado garantias al ni, ke post ne longe ni havos faciluzablajn aparatojn. Tiam, por kio ili estas uzablaj kaj kio regulos de ilia elpenso ? Por trakti tiun demandon, en kiu troviĝas multe da malfacilecoj, ni estus necesaj, sed de nun oni povas difini kelkajn gravajn punktojn.

...El komerca vidpunkto, oni povas difini al la aviado la plej brilan estontecon. Oni scias, ke en la interhomaj komunikoj la rapideco estas ĉio. Time is money diras tre ĝuste la Britoj. Kian grandan estontan signifon havas aparato, kiu flugas je 100, 150, eble 200 kilo-metroj hore, kapabla foriri de kie oni volas kaj kiam ajn oni deziras. Ekzemple : per rapida vagonaro sep horoj estas necesaj por veturi el Parizo Londonon ; krome, nur du rapidaj vagonaroj korespondas kun ŝipoj ; se ni konsideras, ne la tempon de l'vojaĝo, sed la tempon, kiu pasas inter la momento, kiam montriĝas la neceseco iri el Parizo Londonon kaj la alveno, ni vidas, ke meznombro ĝi estos 12 : 2 7 = 13 horoj. Reklina, la distanco estas nur 400 kilometroj ; laŭ la irado de 100 kil. hore la vojaĝo postulos malpli ol 4 horoj ; kiam oni flugos po 200 kil. la vojaĝo ne daŭras du horojn ! Sekve, kiam tiu mirinda aparato estos praktikata, oni povos matene pritrakti aferon en Parizo, kaj se oni bezonas ĝin priparoli en la brita ĉefurbo, oni povos je la 1^a uzi sian aparaton, alveni du-kvar horojn poste, interŝanĝi ĉiujn necesajn ideojn kaj subskribojn kaj reveni en Parizo por vesper-maĝo aŭ vespero, fininte samtage la gravan aferon, kiu kaŭzis tiun vojaĝon. La telegrafo kaj telefonio ebligis samtempan komunikigon inter la plej malproksimaj lokoj ; aviadilo ebligis preskaŭ samtempan transportigon de loko al alia.

Sed oni povas esti certa ke la progreso de la aviadiloj antaŭ ĉio interesos la sportistojn. La neebleco havi pezajn pakojn, stari je granda alteco aŭ haldi super difinita loko, estas malgrava por la turistoj ! Uzante la aviadilojn, li havos la grandegan kaj nedifineblan ĝuon senti sin absoluta estro de siaj movoj en la tempo kaj spaco ! En kio konsistas la plezuro de l'biciklisto, la plezuro de l'aŭto-mobilisto, se ne la sento pri la libereco iri kien oni volas, foriri kaj haldi kiam oni volas ?

domon, apud kiu morgaŭ konvenos la bomb-
jetistoj.
Ĝeni la fremda palaco estis lumigita kaj afabla konataj vizitoj salutadis, ridetis kaj indignis, la altrungulo sentis agrablajn ekscit-
indignis, kvazaŭ oni jam donis al li aŭ baldaŭ donos grandan atentitan rekompencan. Sed la homoj forveturis, la luno estingigis kaj tra spegulvitraj fenestroj aperis sur plafono kaj muroj punta fantoma luno de elektraj lanter-
noj : fremda en tiu ĉi domo kun pentraĵoj, statuoj kaj silento, la luno mem kvietas kaj nedifinita-vekas maltrankvilan penson pri van-
eco de rigliĝoj, gardado kaj muroj. Kaj tiam nokte en silento kaj soleco de fremda dormo-
ĉambro al altrungulo fariĝis neelportable te-
rura. Li suferis iom de renoj kaj dum ĉiu forta agitado lia vizaĝo, kruroj kaj brakoj pleniĝis per akvo kaj ŝvel padis, de tio ĉi li fariĝis kvazaŭ pli granda, pli dika kaj pli masiva. Ankaŭ nun, superiĝante sur la alpremitaj ri-
sortoj de la lito kvazaŭ monto de aerplenigita karnio, li per sopiro de malsana homo sentis sian ŝvelintan vizaĝon kvazaŭ fremda kaj sen-
ŝence pensis pri tiu kruela sorto, kiun homoj preparadis por li. Li rememoris unu post la alia ĉiujn lastatempanj terurajn okazintaĵojn, kiam sub homoj de lia altrango kaj eĉ pli altrangaj oni jetadis bombon, kiuj dispeci-
gadis la korpon, dispruadis la cerbon sur mal-
puraj brikoj muroj, elbatadis la dentojn el den-
tingiloj. Kaj de tiuj rememoroj lia propra graso, malsana korpo dismetiginta sur la lito, ŝajnis jam fremda, suferanta jam de fajra forto de ekplodo ; li imagis, kvazaŭ la brakoj de la ŝultroj disigis de torso, la dentoj ekfalis, la cerbo dividigis je partetoj, la kruroj rigi-
diĝis kaj obeis kuŝas per la fingroj supren, kiel ĉe mortito. Li troe movetiĝis, laite spi-
radis, tasis por neniel simili mortinton, ĉir-
kaŭis sin per viva bruo de sonantaj risortoj, de kraketanta litkovrilo, kaj per monti, ke

Tamen, tiuj du veturiloj estas ligataj al la vojoj, ili estas neapartigeblaj de tiu tersupraĵo, sur kiu oni devas veturi meze de l'polvo, kun la timo surpreni bestojn kaj eĉ homojn ! Al tiu grava libereco la flugmaŝino aldonos trian elementon, nome la alteco. Ĝi laŭvole, sen baro, povos altiĝi kaj flugi al ĉiuj direktoj. Antaŭ si ĝi havos la spacon senfinan, for de l'polvoj kaj malpurajoj, en kiaj ni hodiaŭ devas vivi kaj moviĝi.

Se, pro la kutimforto, ni, kiuj emas rilatigi ĉiujn impresojn al la nuna aferstato, sentas an-timon nin riski ĉi-supre, nevole maltrankvili-gataj de la ideo pri falo, ni male post pripren-o ekvidos, ke la aviadistoj, tiuj kiam ili uzas aparaton laŭ la supre difinitaj kondiĉoj, havos malpli da risko ol la aŭtomobilistoj. Tiuj ĉi, efektive, moviĝas sur mallarĝaj vojoj, kons-truitaj ne speciale por ili. Ili povas ĉu ren-konti aliajn veturilojn, ĉu saltego por nevidita ŝtono, ĉu rompiĝi kontraŭ arbo aŭ fali en fosa-jon, k. c. ; la ĉiutagaj kronikoj estas bedaŭ-rinde pleneĝaj de tiaj akcidentoj. Male, en la spaco, plena movlibereco, sen baro, sen alia limo ol la tero. Oni ja renkontos aliajn aer-
veturilojn, sed havante tri dimensiojn, ligite al
nenia vojo, oni facile ilin evitos. La faloj pro
motorhaltoj estas preskaŭ tute eviteblaj, kiam
oni havos du motorojn kaj certan ekvilibron.
Resume, la aeroplano aŭ helioplano, se, kiel
versajne, tiu lasta, post kelkaj perfektig-
triumfos el la aviadiloj, kunigos ĉiujn pro-
fitojn kaj ĉarmojn de l'aŭtomobilo, per kiu ni
ĝuegas liberecon kaj rapidecon kun tiuj de
l'balono, per kiu ni savas la puran aeron, la
sentimo kaj la mirinda vidaĵo. « La aviado
estas la plej agrabla veturado ! diras Ernest
Zens. Tiel multaj kaj ensortaj estis miaj im-
presoj, ke mi estis tute emociita... Post la
elo, la forflugo estis por mi la plej emcia
rminuto. Tiu forflugo ŝajnis al mi neniel dan-
gera. Mi dum la flugo havis senton pri plena
senriskeco. Ŝajnis, kvazaŭ mi estus en rapide
kurveturilo glitanta sur dolca tapiŝo. »
« Mi neniam kredis, ke tia estas la realeco !
ĝi estas mirinda ! » diras S-ro Hart O. Bert, la
manaĝero de Wilbur Wright.

Tiu sporto estos tiel facile farebla kiel nun aŭtomobilismo ; bona aviadilo kostos malpli ol lukso aŭto ; ĝi bezonos nek kostajn pneŭmatikojn sende ŝanĝotajn. La sindikato Weiler fondita por la vendo de flugmaŝino Wright liveras de nun tian aparaton po 10.000 \$^o. Post kelkaj jaroj tiaj aparatoj estos aĉeteblaj certe pli malkare. Ili efektive konsistas nur el lignaj bariloj aŭ metalaj tuboj, kelkaj metroj da tolo, unu aŭ du paroj de helicoj lignaj aŭ metalaj kaj motoro, kiu sola prezentas iom gravan valoron. Nenio malhel-pas, ke kiam oni fabrikas aparatojn laŭ elpro-
vita modelo, bonega flugmaŝino kostos de
2.000 ĝis 2400 \$^o.

L. SAGERAC DE FORGE. (2)

(1) Aviad ; nova radiko por montri la flugon per aparato pli peza ol la aero. Lariadilo. Aeroplano estas speco de aviadilo. Avia-di-flugi per aviadilo.
(2) Trad el gazeto l'Aviateur, laŭ la verko l'Homme s'envole, (la homo ekflugas).

INTERNACIAJ DOKUMENTO

INTERNACIA INSTITUTO DE BIBLIOGRAFIO

La Generala Organizo.

La Internacia Instituto de Bibliografio estis fondita en Bruselo, kun la celo perfektigi kaj uniformigi la bibliografiajn metodojn, organi-
zati la internacian bibliografian kunagadon, prepari Universalan Bibliografian Katalogon.

Tuj poste, klopodoj faritaj de la Instituto al la belga Registaro fondigis en Bruselo Inter-

nacian Oficejon de Bibliografio, kun la celo « starigi kaj publikigi Universalan Bibliogra-fian Katalogon, organizi la funkciadon de tiu katalogo kaj la studadon de ĉiuj bibliogra-fiaj demandoj ».

De tiu epoko, la Instituto kaj la Oficejo intime kunigis siajn laborojn. La Instituto, per la helpo de siaj membroj, kiuj loĝas en ĉiuj landoj kaj havas ĉiujn necesajn sciencajn kompetentecojn sin dediĉis preferi al la stu-dado de la metodoj ; la Oficejo, siaflanke laboris por la starigo de la bibliografiaj katalogoj. Tiuj du agadoj estas tiel intime miksitaj, ke oni ne povas ilin apartigi en tiu monografio.

Le ĉefa celo de la Instituto estas la starigo de la Universala Bibliografia Katalogo, kiu estas kolekto de bibliografiaj notoj, kiel eble plej plena kaj data, pri ĉiuj publikaĵoj en la mondo (libroj, gazetoj, ĉiuspecaj dokumentoj). Tiuj notoj, klasifikitaj laŭ metodo pri kiu ni parolos poste, estas unika laborio por la scienculoj, por la serĉado de informoj kaj dokumentoj pri ĉiu temo. Tiu Universala Kata-logo devas enhavi informojn pri la publikaĵoj de ĉiuj epokoj, landoj, kaj pri ĉiuj temoj.

Dank'al tiu universaleco, la Katalogo donas respondon al ĉiuj demandoj, kiujn oni bezonas pri bibliografia serĉado, ekzemple : pri ĉiuj verkoj de iu verkisto, pri ĉiuj tradukoj de iu verko, pri ĉiuj verkoj aperintaj en iu urbo aŭ je iu dato pri ĉiuj verkoj kiuj koncernas iun specialan temon ktp... Tiu katalogo estas tute malsama ol la katalogoj de la ordinara bibli-
oteko. Efektive, tiuj katalogoj donas informojn nur pri libroj konservitaj en iu speciala loko : la bibliografio, kontraŭe, ebligas havi infor-mojn pri ĉiuj libroj kaj dokumentoj, kiuj ekzistas en ĉiu ajn loko.

Laŭ proksimumaj statistikoj, la nombro de la bibliografiaj dokumentoj (libroj, artikoloj de gazetoj, bulenoj de sciencaj societoj ktp.) estas almenaŭ 25 milionoj, de post la eltrovo de la presarto ĝis 1900, kaj ĉiujare aperas pli ol 100.000 novaj dokumentoj. Noti kaj klasifiki tian multecon da dokumentoj estas nepre necesaj.

Por ke la starigo de tiu grandega Katalogo estu ebla, la Instituto devis alpreni severajn organizajn regulojn, jen la tri fundamentaj :

1° La bibliografiaj notoj estos redaktitaj sur ŝipoj (kartoj), kiuj havas komunan formaton, de 125-75 milimetroj. Oni skribas sur ili paralele al la pli granda flanko, kaj tiuj ŝipoj estas laboristoj, malsupre, por ke oni povu ilin fiksi en skatoloj per metalaj verĝoj. Tia-maniere, oni evitas ilin miksi aŭ perdi.

2° La bibliografiaj notoj estos redaktitaj en laŭ antaŭfiksita samkonforma maniero.

3° Tiuj notoj estas klasifikitaj laŭ speciala metodo, nomita *decimala klasifiko*.

La apliko de tiuj reguloj ebligas ke oni povu uzi, por la starigo de la Bibliografia Katalogo, la kunhelpon kaj kunlaboradon de ĉiuj perso-noj kaj institucioj. Efektive, nur sufiĉas, ke oni faru ian apartan katalogon, observante severe tiujn regulojn por ke tiu katalogo povu esti enmetita en la universala Bibliografia Kata-logo, kies parto ĝi estas. Ekzemple : La Esperantista Centra Oficejo entreprenis fari la bibliografian katalogon de Esperanto. Por tio, ĝi aplikis, tiujn regulojn, kaj la katalogo tiel farata povos esti uzata de la Internacia Insti-tuto de Bruselo kaj enmetita en la skatolojn, meblojn kaj publikaĵojn de tiu Instituto.

En tiu artikolo, ni ne provos doni detalajn klarigojn pri la du unuaj reguloj, arango de la ŝipoj kaj redaktado de la bibliografiaj notoj. Oni trovos ĉiujn detalojn en la specialaj libroj. Sed, ni devas doni almenaŭ la principon de la klasifika metodo uzata de la Instituto kaj nomata *Decimala Klasifiko*.

La Instituto, de sia fondo, multe grandigis sian agadon. Lastatempe, la Reĝa Biblioteko de Berlino alprenis sian modelon de ŝipoj. Ĝi plie fondis naciajn filiojn, kiuj faciligas la rilatojn de la Instituto kun la diversaj landoj. En Parizo ekzistas Franca Bibliografia Oficejo,

kies prezidanto estas nia eminenta samideano Generalo Sebert.

La Decimala Klasifiko.

1° Generalaj principoj

Oni supozu, ke la tuto de la homaj kon-oj estas reprezentata de la cifero 1. Oni dividi-tion tuton en dek klasoj, kiujn oni reprezentas per la ciferoj : 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.

Tiuj klasoj estas jenaj :

- 0.0 Generalaĵoj, Bibliografio.
- 0.1 Filozofio.
- 0.2 Religio. Teologio.
- 0.3 Socialaj sciencoj. Juro.
- 0.4 Filologio.
- 0.5 Naturaj sciencoj.
- 0.6 Aplikataj sciencoj.
- 0.7 Belartoj.
- 0.8 Literaturo.
- 0.9 Historio kaj geografio.

Ĉiu el tiuj dek grupoj povas do esti kon-derata kiel decimala fracio de la tuto de la homaj kon-oj. Ĉiu el ili oni ankaŭ dividas en dek partoj, ĉiam reprezentataj de la samaj ciferoj, kaj oni daŭrigas senlime tiun dividadon.

Ekzemple :

- 0.5 Sciencoj naturaj.
- 0.53 Fiziko.
- 0.535 Optiko.
- 0.5357 Fiziologia optiko.
- 0.53575 Rolo de la retino en la vido.

Oni komprenas, ke ĉiu divido devas havi pli ol dek subdividoj. Ĝi povas havi malpli konservante disponeblajn ciferojn, por rubriko necesigita de venontaj progresoj de la scienco.

En la praktiko, oni forprenas la nulon kaj la komon, kaj oni skribas nur .5355, 5357... sed kiam oni volas ordigi tiujn nombrojn, oni ne devas forgesi ke reale, ili estas nur partumoj de neentjeraj nombroj : sekve oni devas ilin ordigi, ne laŭ ilia vera grado, sed cifero post cifero, komencante per la unua, kiel oni ordi-gas la vortojn de vortaro.

Ekzemple : 46, 472 49, 491.

2. Konunaj Subdividoj.

Flanke de tiuj nombroj, oni uzas ankaŭ nombrojn, almetatajn, per signoj diversaj, ĉu krampoj, ĉu duoblaj krampoj, ĉu signo, — ĉu signo : ĉu signo — por montri komunajn subdividojn. Oni povas subdividi, laŭ la formo generala, laŭ la loko, laŭ la dato, laŭ la lingvo. Ekzemploj klarigos tiun ideon :

(01) montras ke la verko estas teorio gene-rala pri... Ĉar matematiko estas riprezentata de la nombro 51, teorio generala pri matematikoj estos 51 (01).

(05) montras periodajn publikaĵojn. Do, revuo, gazeto, pri matematikoj estos 51 (05).

(09) estas historio de... Do, historio de ma-tematikoj estos 51 (09).

Tiuj novaj nombroj ne povas esti konfuzataj kun la aliaj, ĉar ili estas inter krampoj, kaj antaŭ ili, estas nulo.

Por montri la lingvon, en kiu estas verki-ta dokumento, oni uzas la signo. — Lingvo angla estas 42, germana 43, franca 44. Oni forprenas la unuan ciferon 4, kiu estas la generala signo de Filologio, kaj oni metas anstataŭe, la signon.

Tiel, teorio generala de matematikoj en lingvo angla, estos 51 (01) = 2.

Historio de matematikoj en lingvo franca estos 51 (09) = 4.

Por montri la daton, la epokon pri kiu oni parolas, en la dokumento klasigota, oni uzas duoblan krampoj « » kaj inter la krampoj, oni metas la nombron kiu signalas la jaron aŭ la jarcenton.

Ekzemple : Historio de matematikoj dum la XV-a jarcento estos 51 (09) (14), ĉar la XV-a jarcento enhavas la jarojn de 1400 ĝis 1499.

Por montri la lokon geografian, oni uzas simplajn krampojn, kiel por la generala formo, sed oni ne metas antaŭan nulon. Tiel Anglujo estas 42, Aŭstrujo 43, Italujo 45, Francujo 44.

Ekzemple : Historio de astronomio en Fran-cujo, la signo de Astronomio estas 52 = 52

FELIETONO DE « ESPERANTO »

RAKONTO

PRI

SEP PENDIGITOJ

DE LEONID ANDREJEV

Dediĉita al Lev Nikolajevič Tolstoj.

I. Je l'unua horo. Via Ekscelenco.

Ĉar la ministro estis homo graso, minacata de apopleksio, tial oni lin avertis per ĉiaj antaŭzorgoj, evitante elvoki dangan agitiĝon, ke oni aranĝas kontraŭ li tre gravan atencan. Vidante ke tiu ĉi informo estis trankvile aŭskultita de la ministro, eĉ kun rideto, oni rakontis al li mem la detalojn : la atenco estas efektiva morgan tagon matene, kiam li veturos kun raportoj : kelkaj teroristoj, jam perfiditaj de provokisto, kiuj nun estas sub sendeca observado de spionoj, estas venontaj kun bombaj kaj revolveroj je l'unua posttagmezo apud la alveturejo kaj atendos lian aperon. Tie ĉi oni ekkaptos ilin.

Atendu, — miris la ministro : — do kiamaniere ili scias, ke mi je l'unua horo veturos kun raportoj, se mi mem nur antaŭhieraŭ eks-cis tion ĉi ?

La gardestro malprecize dismetis la manojn : — precize je l'unua horo. Via Ekscelenco. Ĉu mirante aŭ aprobane la agon de polico, kiu aranĝas ĉion tiel bone, la ministro ekbalancis la kapon kaj malsekne ekridetis per dikaj malhelaj lipoj, kaj kun tia sama rideto, obeecne ne dezirante malhelpi pluajn agejn de polico, li rapide pretigis kaj forveturis en ies frem-dam gastaman palacon por nokti tie. Ankaŭ lia adreso kun du infanoj forlasis la dangan

li estas tute viva, nenionete eĉ mortis, ke morto estas malproksime, li laŭte kaj inter-rompe voĉbassis en silento kaj soleco de dor-moĉambro : — Brav-ul-oj ! Brav-ul-oj ! Brav-ul-oj !

Tiel ĉi li laŭdis la spionojn, policon kaj sol-datojn, ĉiujn, kiuj gardas lian vivon kaj tiel ĝustatempe, tiel certe antaŭ forigis la mortigon. Sed movetiĝante, sed laŭdante, sed rido-tante per malrekta rideto por imagi sian mo-ken je l'malsaga teroristo — malsperuloj, — li ĉiam ankoraŭ ne kredis sian savon, ne kre-dis, ke lia vivo subite, unumomente ne foriros de li. Morto, kiun ekintencis kontraŭ li homoj kaj kiu estis nur en liaj pensoj, en liaj inten-cioj, jam staris kvazaŭ tie ĉi, ĝi staros, ĝi ne foriros, ĝis kiam oni ne kaptos tiun, ne forpren-
os ĉe ili la bombon, kaj ne metos ilin en for-tikan malliberejon. Jen ĝi staras en tiu angulo kaj ne foriras — ne povas foriri, kiel obeema soldato, starigita garde per ies volo kaj or-dono.

— Je l'unua post tagmezo, Via Ekscelenco ! — sonadis laŭgrade la dirita tagmezo, frazo per ĉiuspecaj tonoj : jen gaĝe mokema, jen kolera, jen obstina kaj senŝanca kvazaŭ oni metis en dormoĉambro centon da ekparolitaj gramofonoj kaj ĉiuj ili, unu post la alia, kun idiota penemeco de maŝino elkradis la ordonitajn al ifi vortojn : — Je l'unua post tagmezo, Via Ekscelenco !

Kaj tiel ĉi morgaŭ « Je l'unua », kiu tiel antaŭ nelonge neniel diferencis de aliaj, estis nur trankvila movo de hormontrolo sur ciferplato de ora horloĝo, subite ekposedis malbonaŭgu-ran konvulkecon, elsaltis de ciferplato, ekvi-vis aparte, elstreciĝis, kiel grandega nigra ko-lono, distraĉanta la tutan vivon duone, kvazaŭ nek ĝis, nek post ĝi neniam aliaj horoj ekzista-dis kaj nur ĝi sola arogante kaj dubinda rajtis ian specialan ekzistadon.

— Nu ? Kion ĉi bezonas ? — tra dentoj, ko-

lere demandis la ministro. Gramofonoj kri-gis : — Je l'unua, Via Ekscelenco ! — kaj la nigra kolono ridetis kaj reverencis. Dentgrin-cinte la ministro levigis sur la lito kaj sidigis, apoginte la vizaĝon per manplatoj, — li tute ne povis ekdormi dum tiu ĉi abomena nokto. Premante la vizaĝon per ŝvelintaj parumitaj manplatoj, li kun teruriga heleco prezentis al si, kiel nenion supozante li morgaŭ levigis, poste nenion supozante trinkus kafon, poste sin vestus en vestiblo. Kaj nek li, nek pordisto alportanta pelton, nek lakeo servinte kafon, sciis, ke estas tute sensece trinki kafon, vesti pelton, kiam post kelkaj momentoj ĉio ĉi : la pelto, lia korpo kaj la kafe en ĝi estos nenigitaj per ekplodo, prenitaj de morto. Jen pordisto malfarmas vitran pordon... Kaj estas li, kara, bona, karesema pordisto, kiu havas blujajn, soldatajn okulojn kaj ordenojn sur la tuta brusto, li mem per siaj manoj malfarmas la teruran pordon — malfarmas, ĉar li nenion scias. Ĉiuj ridetas, ĉar ili nenion scias.

— Oh ! — subite diris li laŭte kaj forprenis de la vizaĝo malrapide la manplatojn. Kaj ri-gardante en mallumon, malproksimen per hal-tinta streĉita rigardo, same malrapide tiris la manon, ekpulis la brando de murlampo kaj lumigis. Poste li sin levis kaj sen pantoloj nudpiede sur tapiŝo ĉirkaŭiris fremdan neko-natan dormoĉambro, trovis ankoraŭ unu brancon de murlampo kaj same lumigis. Fari-ĝis hele, agrable, kaj nur la malordigita lito kun falinta planken kovrita atestis ian ne an-
koran plene pasintaterron.

En nokta tolojo kun, malkombita de agitataj movoj, barbo kaj koleraĵo okuloj la altrungulo similis ĉiujn alian koleran maljunulon, sufe-rantan de sendormemo kaj malfacila spirado.

Kvazaŭ morto, kiun preparis por li homoj, nudigis lin, senigis de admirindeco kaj impo-nanta lukso, kiuj ĉirkaŭis lin, kaj estis malfacile kredi, ke estis li kiu post tiu granda

potencon, ke ĝi estas lia korpo, tiel ordinara-simpla homa korpo, kiu estis pereonta en te-rura fajro kaj montra bruegrapo de ekplodo.

Ne sin vestante kaj ne sentante malvarmon, li sidigis en ian ajn pli proksiman apogeson, apogis per mano la malkombitan barbon, kun profunda kaj trankvila enpenemo serioze fik-sis per okuloj moditan nekonatan plafonon.

— Ah, jen la afero ! Jen kial li tiel malkura-ĝigis kaj tiel agitiĝis ! Jen kial ĝi staras en angulo kaj ne foriras, kaj

AL NIA LEGANTARO

Pro ŝango de presisto kaj translokiĝo de administrejo, la N-oj 48 kaj 49 de *ESPERANTO* aperis prokraste. Ni petas pardonon de nia legantaro pro tiu neatendita malfruigo kaj certigas al ĝi, ke de nun nia ĵurnalo regule aperos la 5-an kaj 20-an de ĉiu monato.

Multajn gratulojn ni ricevis okaze de la pligrandigo de nia formato. Niaj amikoj rimarkigas prave, ke *ESPERANTO* estas per si mem bonega propagandilo kaj estus tre dezirinde, ke ĝi estu legebla en kafejoj, hoteloj, legosalonoj, k. c. Ni do esperas, ke ĉiuj niaj amikoj bonvolos agi laŭ tiu direkto kaj abonigi mastrojn de kafejoj, hoteloj, k. c. Ili povas esti certaj, ke ili tiamaniere faros bonan propagandon.

Ni rememorigas, ke por ĉiu kvanto da 5 ekzempleroj minimume ekspeditaj al la sama adreso ni faras rabaton da 25 %. Pagado ĉiujare aŭ ĉiutrimonate laŭvole. Estas plej necese, ke en ĉiu loko ni havu difinitan vendejon; memkompreneble la Esperanto-Oficejo plej taŭgas por tiu rolo: oni ankaŭ povas vendi nian ĵurnalon ĉe la grupaj kunvenoj, festetoj, k. c.

Ni komencas en tiu N-o la publikigon de nova felietono, kiu pro sia nuntempo, sia beleco, la famo de ĝia aŭtoro, sendube plaĉos al nia tuta legantaro, nome:

RAKONTO PRI SEP PENDIGITOJ de la ĉiekonata rusa verkisto *Leonid Andrejev*.

Leonid Andrejev, estas nuntempe la unuavica verkisto de la rusa literaturo. Naskita en 1870, li finis la universitaton kiel juristo, sed la ĵugaj aferoj ne interesis lin, li sin dediĉis al literaturo.

Lia talento kaj nomo fariĝis ĉiam pli konataj ne sole en lia patrolando, sed ankaŭ eksterlande. Ĉefaj liaj verkoj estas *Vivo de la homo*, *Juda Iskariot*, *Mallumo*, *Reĝo malsato*, *Ruĝa Rido* (jam esperantigita). Ĉiu nova verko lia elvokas grandan intereson kaj disputojn en publiko kaj gazetaro, ĉar li ĝenerale pritraktas ĉefajn moralajn problemojn.

La tradukon de *RAKONTO PRI SEP PENDIGITOJ* ni ŝuldas al nia estimata kunlaboranto D-ro J. OSTROVSKI.

PERESPERANTAJ SOCIETOJ

Esperanta Psikistaro

Sekretaria: S-ro A. Stas, Str. Antonius, 25 Anvers, Belgio.

Komuna programo

II. — Ceta parto.

La iniciata komitato fidas la pleĝan aprobon de la duoble samideanoj pri la jenaj projektaj punktoj, kiuj precizigas la celon kaj la estontajn laborojn de la Psikistaro.

1° Kolekto de ĉiuj gravaj informoj pri la psikismaj okazaĵoj.

2° Kolekto de diversaj dokumentoj montrataj en la speciala kongreso.

3° Preparado pri psikisma vortaro.

4° Decidoj pri la psikisma vortaro dum la speciala kongreso.

5° Ĉiujare okazos speciala kongreso okaze de la Esp. kongreso en la kongresurbo.

6° Fondo de gazeto aŭ revuo.

7° Eldono (kiam eble) de psikismaj verkoj originalaj Esperante.

8° Traduko en Esp. kaj eldono (se eble) de la psikismaj verkoj plej ŝatataj en la diversaj landoj.

Universala Asocio Filatela Esperantista

Ni fervoraj filatelitoj kaj sindonaj esperantistoj konciis la malfacilecon, kun kiu oni naskas interrilatojn en la diversaj partoj de l'terglobo, kvankam oni uzas Esperanton; efektive se estas facile naski interrilatojn kun malmultthavaj kolektistoj, estas malpli facile fari interŝanĝojn kun multthavaj kolektistoj, ĉar, kompreneble, oni multe hezitas fari ion gravan sendaĵon el poŝtmarkoj, kiam la korespondanto loĝas je multegaj kilometroj malproksime: oni timas esti trompata. Kiu el ni ne sentis tian timon?

Tio do kuŝas manko plenigota, ĉar oni devis fari komplementa por la esperantistaj kolektistoj la admirindan ilon, kiu estas Esperanto: nune tio estas efektive, kaj ni havas la honoron prezenti al ili socion de interŝanĝistoj faritan ja por esti aprobita de ĉiuj. Ĝiaj statutoj, starigitaj postkelkmonata preparado, estas, por tiel diri perfektaj kaj certe kontentigos ĉiujn anojn, ĉar ili estas tiamaniere elpensitaj, ke la aliĝintoj estas reciproke garantiitaj, kaj ne estas eble, ke okazos perdoj; la tute malfacila prezaraj kotizaĵoj kaj eniĝigokosto ebligas, ke kiu ajn povu aliĝi al la societo. Plie, ĉar estas permesite elekti kiujn ajn poŝtmarkojn kaj eĉ ilin pagi mone — kun rabato da 40 o/o — la kolektistoj multthavaj aŭ la kolektistoj, kiuj ne havas multoblajn ricevojn la plej grandajn profitojn aniĝinte al la « Universala Asocio Filatela Esperantista ». ĉar ĝi liveros al ili rimedon por kompletigi siajn seriojn kun kondiĉoj escepte favoraj.

Tial, ni ne hezitas alvoki ĉiujn filatelitojn, konvinkitaj, ke multegaj respondoj sendante akceptopeton al la Prezidanto de l'Provizora Komitato, kies membroj estas la plej bona pruvo de la vera internacieco de la ĵus naskiganta societo.

J. FIZE.

Prezidanto: S-ro J. FIZE, au Pastissou, Beziers (Francujo). — **Vicprezidantoj:** S-roj THEIS, Ingeniero el Boulogne; FASSE, el Berlin (Germanujo); MULLER, instruisto el Komaron (Hungarujo). — **Sekretario:** F-ino FLOURENS, el Beziers. — **Kasisto-Interŝanĝestro:** S-ro BERNARD, el Beziers. — **Asesoroj:** S-roj BARTHELEMY kaj CLIQUENOIS el Boulogne; PETROV, el S. Peterburgo (Rusujo); J. GUGLEA, el Bukaresto (Rumanujo); CHOCOMEL el Utiel (Hispanujo); KRESTANOF el Pirdop (Bulgarujo); SCHWARTZ el Safajevo (Bosnio); BAXTER el Liverpool (Anglujo); D-ro EMILIANI el Falerone (Italujo).

ANONCETOJ

TARIFA

Korespondado. — Unu enskribiĝo \$ 0.30 (fr. 0.75). Rabato da 25 o/o por 6 enpresoj, kaj 50 o/o por 12 enpresoj. — **PI** = poŝtkartoj ilustritaj; **L** = leteroj; **PM** = poŝtmarkoj. Niaj abonantoj rajtas unu senpagan enpreson.

Petoj & proponoj; Komerciaj reklamoj. — Unu linio (40 literoj): \$ 0.10 (fr. 0.25). Rabato da 25 o/o por 6 enpresoj kaj 50 o/o por 12 enpresoj. Niaj abonantoj rajtas unu trilinean anoncon.

NOTO. — Ĉia anonco estos sendata antaŭ la 5^a kaj 20^a de ĉiu monato, al nia Administrejo, al la lokaj Agentoj aŭ Esperanto-Oficejoj. Pago per poŝtmandato aŭ internaciaj poŝtkuponj.

Korespondado

Quon (Oviedo, Hisp.) — S-ro R. Maraŭrij, hotelo Mavina Pl.

ZAVI (Dalmat-Aŭstr.) — S-ro F. Urbanec, kazern Pl.

DRESDEN (Germ.) — M. Keil, Gerichtsstr. 23, Pl. L.

SLATINY (Bohem, Aŭtr.) — S-ino O. Ptačnikova, poŝto Milčev, bei Jičín, Pl.

FRANKFURT a. ODER (Germ.) — Suliane Hevmann, Furstenwalderstr. 64, Pl.

MILWAKEE (Wisc. U. S. A.) — C. A. Vilas, 1002-1006 Welk Building.

PARIS (XXe) — S-ro Jullien Auguste, 32, boulevard de Belleville, Pl. (esp., angl., germ., itale.).

KOLIN (Bohem, Aŭtr.) — S-ro A. Sediry, 194 komenského ul. Pl.

PRAHA (Bohem, Aŭtr.) — S-ro B. Holonbek, 1062, Vinohrady.

NOTTINGHAM (Angl.) — F-ino Lodd, 43 Foxhall Rd. Sherwood Rise.

SAN-SEBASTIAN (Hisp.) — S-ro A. Moreno, str. Mira Cruz 13, Pl. S-ro J. Merino, str.

Ydiazuez 5, Pl. S-ro Pablo Rodriguez, 25 str. Principe, Pl.; A. Obeso, Pasajes Ando, Pl.

LEVALLOIS-PERRET (Seine-Franc.) — La Gelemtantoj de la Grupo pk aŭ letere. Skribu agajn kaj profes. C. Rousseau, 4 place de la République.

MOSKO (Rus.) — S-ro Sudakevič, Povaskaja, Bovisoglebskij perenlok, dom Sumarokov, kv. 15: S-ro A. Kabanov, B. Sakimanka, Bab-jedovskij per d'Ušacevoj (Sakladus per PJ); S-ro I. Rogunov, Brestskaja ul. d. Shukaeva kv. 4; S-ro A. Kojernikov, Nikirskaja, Universitet Pl.

ELEZT (Orlof gub. Rus.) — S-ino Sorelova, Orlovskaja ul. Cerveny Kostelec (Bohem-Aŭtr.); F-ino B. L. Keyzlarova, Svatojarkubskaja ulice, Pl.; F-ino Josefina Simkova, naproti poŝtu, Pl.

LEVALLOIS-PERRET (Seine, Franc.) — S^c C. Huchedé, 35, R. V-Hugo, Pl.; 2^a La Gelemtantoj de la grupo, PK aŭ L adresual C. Rousseau, 4 Pl. de la République; skribi agajn kaj profes. MONTCEY-ST-PIERRE (près Charleville, Franc.) — S^c E. Pollion, Pl.

Petoj kaj proponoj

S-ro I. H. Krestanof el Pirdopo inform. siajn gekoresp. ke li ĵus venis en Sofia, kie li restos 5-6 monatojn. Adreso: Str. Regentska 5, Poduene, Sofia (Bulgar.).

Angla Studento, dez. ellerni la francan lingvon, serĉas en orienta Francujo familion (licea profesoro preferata) ĉe kiu li povus loĝi 5-6 semajnojn, de la mezo de marto. Oni interŝanĝu rekomendojn. Skribu, france aŭ esp. al: « Esperantisto », Kurhaus Rieg, Epstein in Taunus, German.

Specialaj markoj. — S-ro T. Geisselweier, Lomnice (Bohemujo, Aŭstrio) kolektas kaj aĉetis specialajn markojn eldonitajn pro diversaj manifestoj: ekspozicioj, ekflugoj de aerŝipoj, k. l. p.

Korespondado. — S-ro J. Neugebauer, hospitala oficisto, Prostejor Moravia (Aŭstrio), Urednix verejne nemocnice, dez. interŝ. Pl. L. kaj gazetojn. koresp. germ., bohem, pole, ruse, france, esper.

Kelnero. — 19 jara jun. parol. la franc., germ. & esp. lingvojn, serĉas, por lerni la anglan, oficon en Anglujo, kiel kelnero en hotelo aŭ privata domo. Proponoj al S-ro Migranto, Esp-Of, Bahnhofstr. Aachen (Germ.).

Ofico. — S-ro P. Clemares, str. Tantavartanas, Barcelona (Hisp.) serĉas of. de kudristo aŭ ledisto en fabriko aŭ magazeno de ŝuoj en Caracas aŭ Ĉilio-Bone konas la komercan. Proponoj al supre adreso.

Terkulturo. — Rumanujo, Bukaresto, str. I. C. Bratianu, 5. S-ro E. Stanesen, kun honora diplomo de la supera terkultura lernejo (Bukaresto), deziras pasigi provtempon por praktiko en la bona farmejo en norda aŭstrio aŭ Germanujo. Petas pri kondiĉoj.

Portreto de D-ro Zamenhof estos sendata kontraŭ ilus. Pk. A. Thomey, 8, R. du Tunnel, Lausanne (Svis.).

Paperaĵojn pokaletojn kun esper, surpaso dissendas aŭfranke la Esp-Of de Gera (Rh) Germ. 3 ope: 10 sd; 10 ope: 30 pd; 100 ope: 2.25 \$.

Junula interŝanĝo S-ro A. Smoral, Jevičko (Morav. Aŭstrio) deziras sendi sian 17 jaran filon, dum la someraj libertempoj (15 julio-15 aŭgusto) en urbon de Francujo aŭ Svisujo, li prenos konstruante samagan knabon.

Humoraj ĵurnaloj. — R. Pissaro, 14, rue Girardon, Paris. Deziras germanan korespondanton kiu sendos al li ĉiunmonate « Lustige Blätter » kun esperanta traduko sub ĉefaj bildoj. Li sendos sammaniere francan humoran gazeton.

Lernantoj! S-ro Evrot, prof. Liceo, Limoges (Francujo) petas jun. lernant. (nefranc.) ke ili priskribu letere unu tagon de sia lernivado. Dankos per bel. il. psk.

Angloj kaj Francoj kiuj volonte koresp. per ilust. pk en nacia lingvo estas petataj ekribi kun S-ro P. Hanel, 7, Reichelstr. Leipzig (Germ.).

Ilustr. Postk. volonte interŝanĝus kun ĉiuj aliilandanoj S-ro Schteicher, Gartenstrasse 1, Leipzig-Schönefeld (Germ.). Ĉiam respondos.

Komerciaj reklamoj

La ĉapelpingloj por Sinjorinoj esperantistaj kiuj tiom sukcesis dum la kvara estas aĉeteblaj ĉe S-ro E. Gabert, 1, Claude Delarosa, 10, St-Etienne, Loire (Franc.). — Prezo: Franc., 0.60 \$ (fr. 1.50); aliilando: 0.66 \$ (fr. 1.65) aŭfrankite, Specialaj prezoj por la vendo pograne. Oni sendu la monon poŝtmandate.

Vinoj blankaj kaj ruĝaj, ordinara kaj delikataj. rikoltitaj en Beaune. Moderaj prezoj. D-ra A. Vesoux, en Beaune (Côte-d'Or, Franc.).

Por ekspozicio la ĉeka-slava Grupo deziras ricevi aŭŝojn, gazetojn, ktp. en nacia aŭ internacia lingvo. Tiuj elspezoj estos pagataj, Bonvolu sendi al: A. Kroupa, revident st. drahý, Brno, Moravie, Aŭstrio.

Silkaj novaĵoj Esperantaj; Belaj kravatoj verdstelmitaj, el atlaso, por sinjoroj; kvin malsimilaj, modeloj, de 0.50 ĝis 0.80 \$.

La vera Esper. ŝarko kaj rubandoj por Sam-inoj; la metro: 0.72 \$.

Esp. flagetoj, dekduo: 1.2 \$.

Firmo B. PEYRAUD, 41, rue de la Loire, St-Etienne (Francujo).

Koviloj sekigantaj « Perfekta » je varma aero kaj aŭtomata reguligilo; maksimuma produktado, lastaj perfektigoj. Katalogo ricevebla de J. Pascarel, Tours (Franc.).

Armiĵoj, bicikloj, skribmaŝinoj, ŝtebiloj, terkulturaj kaj industriaj motoroj, fonografoj, horloĝoj, artaĵoj, sportaĵoj, k. t. p., estas aĉeteblaj ĉe J. Simomet (Sahdel.), St-Méard-de-Drome, Dordogne (Franc.). Mendu la katalogon.

Vinoj. — Burgonjaj vinoj, ruĝaj kaj blankaj, ordinara kaj delikataj, en bareloj kaj boteloj. Ch. Toussaint, Mercurey (Saône-et-Loire), Franc.

La Internacian Esperantistan Poŝkalendaron por 1909 ĉiu Esperantisto devas posedi. Ricevebla aŭfrankite kontraŭ 3 reopondkuponoj aŭ 30 Sd. sendataj al « Esperanto-Oficejo de Amikejo », Moresnet. Mendu ankaŭ « La Barketo » belega kanto kun f. piano, kiu kostas aŭfrankite 65 Sd. Liveras ĉiujn Esperantojn.

Esperanto-Movado

Kial vi ne defendis la urbon kaj fordonis ĝin al niaj malamikoj? Severe demandis la militestro komandanton de la sieĝita urbo?

« Por pravigi min, Via Ekscelenco Moŝto, mi havas la honoron prezenti al vi jenajn tridektri motivojn: unua — la tuta provizo da papfolio dum la sieĝo estis jam elĉerpita, dua... Sufiĉe! — ekdiris la generalo mi tute ne rezonas plu viajn aliajn tridekdu klarigojn: mi vidas jam, ke vi estas senkulpa. »

Tiu ĉi anekdoto venis en mian kapon, kiam mi ekvidis la *Katalogon de S-ro Georg Davidov*. Niaj kontraŭuloj, la skeptikrilaj Moŝtoj, apriorie krias ĉie kaj ĉiam siajn klasikajn, pseŭdo-sciencajn kontraŭdironojn ke lingvo estas objekto natura, organa, ke ĝi dependas de fiziologiaj klimataj, historiaj kaj de multaj, aliaj kondiĉoj, do tial ĝi tute ne povas esti kreita arte k. t. p., k. t. p.

Por muligi tiujn ĉi senfundamentajn kvazarargumentojn ni ankaŭ povus prezenti eĉ pli ol tridektri pruvojn, sed nun dank'al katalogo de nia varma kaj laborema amiko S-ro Davidov ni povas esti liberigitaj de tiuj ĉi longaj kaj lacigaj disputadoj, oni bezonas nur malfirmi tiujn ĉi ridan kaj interesplenan libron, kies ĉiu paĝo, ĉiu linio estas kvankam muta, tamen nedisputebla, klara, okulvidebla, dokumenta muligo de ĉiuj nurvortaj kontraŭdironoj. Montrinte nur tiun ĉi unuan pruvon, ni ankaŭ ne bezonas pli la aliajn tridekdu. Amikoj! Montru nur per via fingro al skeptikulo la enhavon de tiu ĉi katalogo: la multenombrajn lenolibrojn en dudeknaŭ naciaj lingvoj, la librojn literaturajn originalajn kaj tradukojn de tre multaj ĉelverkoj de deknau diversaj

nacioj inter kiuj, tiuj de Shakespeare, Byron, Dickens k. c., el angla lingvo; Molière, Coppée, Beaumarchais, k. a. l. el franca; Goethe, Schiller, Heine k. c., el germana; Lev Tolstoj, Puŝkin, Korolenko, Gogol, Gorkij, Andrejev k. aliaj el rusa; Prus, Sierosjevski, Orzesko, a. el pola; de Amicis el itala; Cervantes el hispana; Virgilio-Encido el latino; Sophocle, Esopo kaj Homer el antikva greka lingvo k. t. p., k. t. p. Montru al ili la specialajn nomarojn de verkoj de diversaj fakoj sciencaj: filologia, lingvoscienco, religia, filozofia, medicina, antropologia, matematika, hemia, historia, geografia, politika, etnografia, k. t. p., librojn pri vegetarismo, pacifismo, ruĝa kruco, por bontemplanoj, por blinduloj en brailaj reliefaĵoj kaj ordinaraĵoj presaĵoj, por fotografio, filatelio, librojn komercajn kaj multajn katalogojn de grava komercaj firmoj; multnombrajn Jarlibrojn, Adresarojn, Kalendarojn, Gvidlibrojn, Kantlibrojn, diversajn muziknotojn kun esperanta teksto, propagandajn poŝtkartojn k. t. p. Montru al ili la nomaron de niaj esperantaj kaj nacie esperantaj gazetoj, ĵurnaloj kaj revuoj el plej diversaj landoj de nia terglobo. Unuvorte la katalogo estas potenca propagandilo. Montru al ĉiuj kontraŭuloj, skeptikuloj, teoriar aprioruloj, indeferentuloj kaj al tiuj, kiuj ĝis nun nenion aŭdis pri nia kara ideo, pri nia trezoro Esperanto tiun ĉi interesegan katalogon de Biblioteko de P. Davidov, kiu lin kun granda laboro, kun grandaj elspezoj plej zorgeme kolektadis dum multaj jaroj kaj mi estas konvinkita, ke vi per ĝi silentigos niajn malamikojn kaj varbus por nia homama, epokfaranta afero multajn varmegajn, konvinkitajn esperantistojn.

Pri la esperanta biblioteko mi povas diri, ke jam nun ĝi verŝajne estas plej plena kolekto, olie ajn ekzistanta kaj prezentas grandan intereson por bibliofiloj kaj kolektantoj esperan-

tistaj. Post kelkaj jaroj ĝi sendube havos tre gravan historian valoron por la esperanta movado. Nun ĝi enhavas ĉirkaŭ du mil numerojn da diversaj libroj, ĵurnaloj k. t. p., inter kiuj estas multaj tre raraj jam delonge neakireblaj, bedaŭrinde kelkaj verkoj (signitaj en la katalogo per nigraj punktoj) mankas ĉiuj samideanoj, kiuj okaze posedas tiujn verkojn, bonvolu vendi ilin al S-ro Davidov, kiu tre volonte pagos altan prezon. Ni devas helpi lin por ke lia biblioteko estu tute plena, ĉar ĝi ja povas esti konsiderata kiel nia komuna morala havaĵo, se eĉ efektive ĝi apartenas al tiu ajn privata persono.

Ĉiu esperanta biblioteko, ĉiu kolektanto, ĉiu societo aŭ grupo kaj ĉiu aparta esperantisto devas posedi la katalogon, kiu estas vendata ĉe Moller & Borel, Berlin, Prinzenstrasse 95. Ĝi kostas 0.50 \$ = 1.25 fr.

Ĉu ĉiuj niaj legantoj scias pri atentinda verko de nia tre konata samideano D-ro Pierre Corret? Tiu ĉi libro aperis antaŭ nelonge sub la titolo: « Utilité et possibilité de l'adoption d'une langue internationale auxiliaire en médecine par le Docteur Pierre Corret, Paris, Presa Esperantista Societ., rue Lacépède, 33, 1908. » La kuraĝa kaj sago temo pri Esperanto en Medicino, elektita de nia agema amiko por la tezo oficiale prezentita de li al la Pariza Medicina Fakultato por atingi la titolon « Docteur en Médecine ». La unuan fojon Esperanto aperis oficiale antaŭ la ŝtata ĵurnaro de Pariza Medicina Fakultato, kiu konsistis el konataj profesoroj: Bouchard, Chantemesse, Rénon kaj Balthazard kun la Virektoro de Pariza Akademio prof. Liard kaj Fakultatestro prof. Landouzy. La eminenta sciencularo montris grandan atenton al la laboro de doktoranto kaj tre ekinteresigis pri la diskutita temo Esperanto en Medicino, kiu

nia samideano pritraktis en lia tezo tre detale, tre zorgeme kaj saĝe dank'al alia kutima talento kaj laboremo kaj plene meritis la tre malfacilan mencio. « Tre bone » Tiu ĉi tezo alportis veran triumfon al nia amiko kaj grandan sukceson al Esperanto, kiu kune kun D-ro P. Corret estis submetita al ekzameno antaŭ la scienculoj. Oni povas prave konsideri, ke la alta mencio « Tre bone » egale estas donita kiel al la doktoranto tiel ankaŭ al la lingvo Esperanto. Estas citinda la konkluda parolado de Prezidanto prof. Bouchard, kiu laŭdis D-ro P. Corret kaj gratulis lin, keli elektis tiel utilan kaj altcelan temon kaj finis la paroladon per jenaj atentindaj vortoj: « Ekzistas diversaj aliaj sistemoj de lingvo internacia, sed montriĝis taŭga por sia celo nur Esperanto kaj nur al ĝi ni devas doni nian helpon! » Ni esperantistoj gratulas nian ageman kunbatalanton kaj tre dankas lin, kiu enmetis ankoraŭ unu grandan kaj fortikan ŝtonon en la fundamenton de nia grandega konstruaĵo. Ni estas certaj, ke ĉiuj samideanoj, precipe la kuracistoj volas havi tiun ĉi interesan libron kaj ne preterlasos la okazon citi ĝin en siaj naciaj medicinaj kaj ĝeneralaj ĵurnaloj. Tio sendube altirus la atenton al Esperanto kaj varbus al nia ideo multajn novajn amikojn.

BIBLIOGRAFIO

Ni ricevis: de la libroj el la serio « Esperanto Verkaro de D-ro Zamenhof » 1. Molière. GEORGE SANDIN. Komedio en tri aktoj Pr. 1.20 fr. 2. La Sentencoj de Salomono. Libro el la Biblio. Pr. 1.50 fr. Ambaŭ de libroj Hachette. Tiuj ĉi libroj ne bezonas nian recencon, ĉar ilin tradukis nia majstro mem.

Prozo el Danuj = Norveĝaj aŭtoroj, trad. de H. Fn. Fhomsen. Esperanto-forlaget Kristiana. Ni ĝojas, ke nia lingvo donas al ni la eblon ĝui la legadon de l'verkaj de ĉiuj popoloj.

Ruĝa ĉapeto. kaj Kato anbotoj. Bibli. inf. 2.

Deveno & historio de Esperanto. Parolado de D-ro Zamenhof. Pri evolucio de Esperanto. Deklaracio pri Esperantismo. H. no Esp. Prezo 25 Sd (3 intern. respon-dkup noj), Verko utiliga por propagandistoj, lernantoj kaj modela, sencara legolibro p kursoj (10 ekz. \$ 2.60 afr.). Eldonis: Casop. ceskijh Esp. Praha II. Dittrichova ul. 7, Bo mujo.

Atentu! poŝtkart-kolektantoj! A. koj de la aerŝipo! *Serie de Zeppelin* kom sendo de \$ 40 (Fr. 1; M. 0.80; 10 d.) poŝtmarkoj. Wolf & Haag, Heidelberg (Bad German.). Zwingerstr. 12.

« Tra la Mondo », n° 13 kaj 11 d. jaro (aprilo-majo 1906) deziras aĉeti P^{ro} L. Bousquet, en Aubusson (Creuse, Franc.). K. pense, li sendos mult. malnov. ekzempl. l'Esperantiste aŭ de aliaj gazetoj.

Atentu!

Estas aĉeteblaj ankoraŭ kelkaj ple kolektoj de « Esperanto »

(De N° 1 ĝis 45) po 2 \$ (5 frankoj)

Oni nepre profitu T^uJ ĉi tiun okazon, baldaŭ ne plu prezentiĝos.

Sin turni al la Administrejo de « Esperanto », 8, rue Bovy-Lysberg

ĈIUSPECAJ

Italaj Produktaĵoj

precipe por donacoj okaze de Kristn kaj kaj Novjaraj festoj. Petu nian katalogon per duobla poŝta karto.

Firmo A. Tellini, Mura d'Azeg 600, BOLOGNA (Ital.).

EN ĈIUJ ŜTATOJ

Oni serĉas kapitalistojn & industriistojn kiuj volus fabriki

SPECIALAN APARATON

por Konservado de Nutraĵoj, fruktoj k. t. ĝin PATENTIGONTAJN en siaj landoj.

Negranda kapitalo bezonata.

Grandega Profito

Perantoj akceptataj

Oni sin turnu al: **VACLAV CANSKY**

PROSEK BEI PRAHA

Bohemujo, Aŭstrio

CESKY ESPERANTIST

(Bohema Esperantisto)

TRE ZORGE REDAKTATA PROPAGANDA REVUO

La plej grandaj
premioj en ĉiuj konkursoj

NEKTAR SIMON

SIMON AINÉ DISTILISTO Chalon-sur-Saone (Francujo)

Granda likvoro
tre digestiga

VACHERON & CONSTANTIN

HORLOGFABRIKEJO
Alta Precizeco
GENÈVE (Svisujo)

Unua Premio ĉe la lasta Internacia
Konkurso de Reguligado

Reprezentanto en Paris
FERDINAND VERGER
51, Rue Ste-Anne, 51

TELEFONO 238-82

Glicerina

Dentpastro

Kiu ĝin uzis, tiu ĝin uzos

GELLÉ FRÈRES

Parfumistoj
PARIS

La firmo korespondas Esperante

3 ANS DE CONCOURS, 5 GRANDS PRIX
ANVERS 1885 — PARIS 1889 — BRUXELLES 1897 — PARIS 1900 — MILAN 1906
3 Prix de Série, 22 Premiers, Deuxièmes et Troisièmes Prix à l'Observatoire de Neuchâtel
La Montre de PRÉCISION par excellence
"LONGINES"

fabriquée et réglée entièrement à la Fabrique des LONGINES

A OBTENU AUX CONCOURS OUVERTS PAR L'ÉTAT A L'OBSERVATOIRE DE NEUCHÂTEL :

EN 1904 : Le meilleur résultat de marche en 1re Classe.

En 1905 : Le prix de série pour les 6 meilleurs Chronomètres de bord et de poche 1re Classe.

Deux 1res prix pour Chronomètres de bord.
Un 1er et un 2e prix pour Chronomètres 1re Classe.
Deux 1res et deux 2es prix pour Chronomètres 2e Classe.

EN 1906 : Le prix de série pour les 6 meilleurs Chronomètres de bord et de poche 1re Classe.

Un 1er prix pour chronomètres 1re Classe.
Trois 1res prix pour Chronomètres 1re Classe.
Trois 1res prix pour Chronomètres 2e Classe.

EN 1907 : Le prix de série pour les 6 meilleurs Chronomètres de bord et de poche 1re Classe.

Un 1er et un 2e prix pour Chronomètres de bord.
Deux 1res et trois 2es prix pour Chronomètres de poche 2e Classe.

Monopole pour la France :

J. ET M. OLIVIER

PARIS — 41, Rue de Richelieu, 41 — PARIS (1er arr^t)

Téléphone : 233-89

CRAYONS
Marque : « ESPERANTO »

BAIGNOL & FARJON

Usines à BOULOGNE-sur-MER
(FRANCUJO)

HORS CONCOURS PARIS 1900
GRAND PRIX ST-LOUIS 1904
GRAND PRIX LIÈGE 1905

Esperanto kaj Esperantistoj

de D-ro A. BLACHSTEIN

Prezo po \$ 0,05 ; 50 ekz., \$ 1,50 ; 100 ekz.
\$ 2,50 afrankite.

Internacia Legolibro

DE STARK KAJ ROCKMANN

Prezo po \$ 0,65 afrankite.

Sigelmajloj artefaritaj. — 50 ekz. \$ 0,25,
100 ekz. \$ 0,35 afrankite.

La plej bela el ĉiuj ĝis nun eksistantaj
samaj propagandiloj

Rabato al revendistoj. — (Poŝtmajloj el ĉiuj
landoj estas akceptataj laŭ elekta kursvaloro)

ELDONEJO DE LA SAKSA-TURINGA ESPERANTISTA LIGO

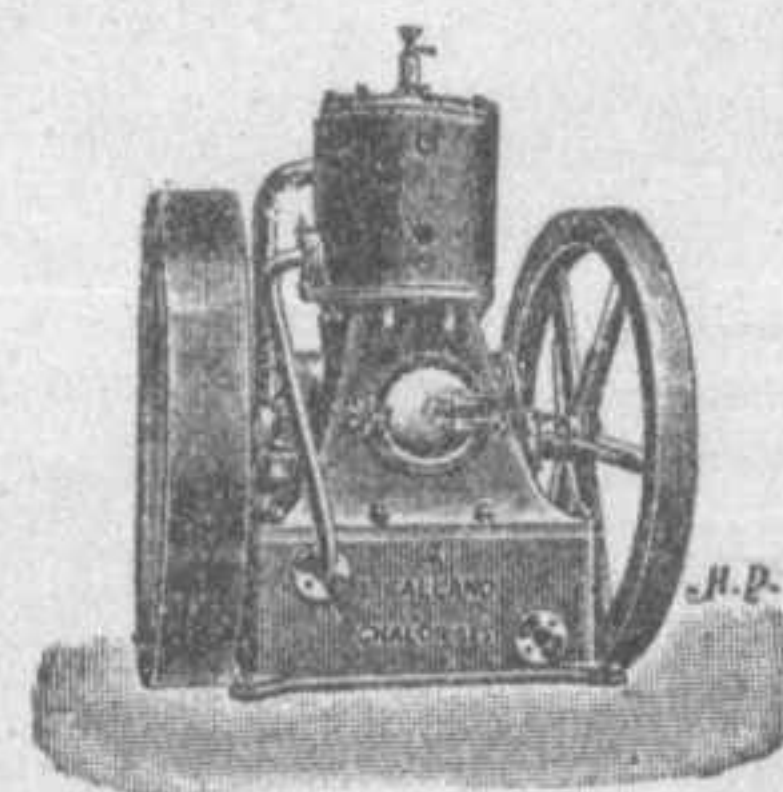
Leipzig Königstrasse, 19

MILKA
VELMA
NOISETTINE

Suchard

LA BONGUSTEGAJ
ĈOKOLADOJ
POR MANMANĜI

MATERIELOJ POR MINEJOJ

L. GALLAND

Mekanikaj Konstruaĵoj

CHALON-SUR-SAONE (S.-&-L.).
(FRANCUJO)

Le Gérant : L. ROYER.
Imprimerie X. DEVICHI, Chalon-s-S.

D. PETER, eltrovinto
VEVEY (Svisujo)
LA UNUA BAKTA ĈOKOLADO
ALIAJ MARKOJ ESTAS IMITAĴOJ

PAUL DITISHEIM

Fabrique « DITIS »

11, Rue de la Paix, à La CHAUX-DE-FONDS
GRAND PRIX Exposition Universelle de Paris 1900

Montres ultra plates de tous formats. — Montres décorées. — Montres
bijoux. — Petites montres, ancre et cylindre. —
Chronomètres à balancier Guillaume. — Montres compliquées.
Prix gagnés annuels de l'État à l'Observatoire de Neuchâtel de 1897, 1898, 1901, 1902, 1904, 1905
Record à l'Observatoire anglais de Kew avec le maximum réalisé
sur 12,000 chronomètres observés jusqu'à ce jour.

Internacia Scienca Revuo

Oficiala Monata Organo de la

Internacia Scienca Asocio Esperantista

Administracio kaj Redakcio :

SCIENCA OFICEJO, 8, RUE BOVY-LYSBERG,
Genevo-Svislando.

Specimeno senpage laŭ peto

Jara abono : 2,75 Sm. — Unu numero : 25 spasedoj.

Établissements Lithographiques et Typographiques

TELEFONO 2.27

Imprimerie X. DEVICHI
63, Avenue Boucicaut, 63
CHALON-SUR-SAONE (Francujo)

PRESEJO DE LA ĴURNALO « ESPERANTO » OFICIALA ORGANO de U. E. A.

ILUSTRITAJ AFIŜOJ

ARTAJ LABORAĴOJ

JARLIBROJ, VORTAROJ

LERNOLIBROJ, BROŜUROJ

GAZETOJ, K. T. P.

Postulu la

PRUNELLE NALTET

NALTET MENAND et FILS DISTILISTOJ Chalon-sur-Saone (Francujo)

Digestiga likvoro

Achetez les
Soieries Suisses

Demandez les échantillons de nos Soieries Nouveautés de printemps et d'été pour robes et blouses :

Mabul, Pompadour, Chiné, Rayé, Volle Shantung, Broderie de Saint-Gall, Mousseline 120 cm de large à partir de fr. 1.25 le mètre en noir, blanc, uni et fantaisie.

Nous vendons directement aux particuliers nos soies garanties solides et les envoyons à domicile franco de port et de droits de douane

Schweizer & Co, Lucerne (Suisse)
Exportation de Soieries.

Grandaj Vinoj el Burgonjo

MOREAU-VOILLOT
BEAUNE (Côte-d'Or-Francujo)

Firmito fondita en 1786, daŭrigita de patro al filo

Honorindaĵ makleristoj estus akceptataj
Oni petu la prezaron esperantan

U. E. A.
ĈIUJ ESPERANTIANOJ

nepre devas posedi :

Oficiala Insigno de U. E. A. (beleta verda stelo kun blanka rando). Prezo : \$ 0.30. — Por Delegitoj & Subdelegitoj, speciala insigno : \$ 0.40.

Oficiala Jarlibro de U. E. A. (Listo de U. E. A. — Delegitoj, Vicedelegitoj & Subdelegitoj). Prezo : \$ 0.15.

Oficiala Leterpapero de U. E. A. (100 folioj = \$ 0.70, afank. — Por Delegitoj & Subdelegitoj, kun speciala titolo, 100 folioj = \$ 0.80).

Oficialaj Kovertoj de U. E. A. (100 kovertoj = \$ 0.40).

Oficialaj Postkartoĵoj de U. E. A. (100 postkartoĵoj = \$ 0.70).

Oni mandu tiujn objektojn ĉe :

ESPERANTO, 8, rue Bovy-Lysberg, GENEVO (Svisujo).

P. BLANCH, Stella Rd. Tooting, LONDON (Angl.).

ESPERANTO, Pl. de la Halle, BEAUNE (Franc.).

Por simplaj membroj antaŭenigi nur la mondon, kiuj estas akompanataj de la neceso monsumo.

LA INTERNACIA TRINKAĴO
VISKIO ESPERANTO

Registered Trade Mark N° 270,042 Marque Déposée N° 13,195
Registered label N° 272,434

LA OFICIALA VISKIO DE LA TRIA KONGRESO
Buchanan, Scott & Co
Garthland Street
GLASGOW (Skotlando).

GALLIOT & DELPIERRE
Marfissendistoj
Boulogne-sur-Mer

Oni korespondas	Esperante
Hela enhavo	Debilata kvalito
SPECIOJ	
1 kg.	1 fr. 75
2 kg.	2 fr. 80
3 kg. 500	4 fr. 50
4 kg. 500	5 fr. 30
	Rouget-Dorade grise.
	Vive-Carrel-Merlu-
	che-Cabillaud-Anguil-
	le-Maquereau-Colinette.

Afrankite kaj enpakite, en stacidomo

LA MIÉLINE GELSON
MIRINDA RIMEDO KONTRAŬ
La falo de l' Haroj

Ĉe ĉiuj bonaj kombistoj kaj ĉe

FERRÉ, BLOTTIÈRE & Co
102, rue de Richelieu, PARIS

ĈIUSPECAJ
Italaj Produktaĵoj

precipe por donacoj okaze de Kristnas-kaj kaj Novjaraĵ festoj. Petu nian katalogon per duobla poŝta karto.

Firmito A. Tellini, Mura d'Azeglio, 600, BOLOGNA (Ital.).

Esperantistoj Atentu !

Se vi volas trinki bonajn kaj naturajn vinojn de Bordeaux je moderaĵ prezoj, mendu la tarifon kiu estas sendata senpage de la firma.

A. COUSSAU, Begles-Bordeaux.

Rabato 5 o/o al la samideanoj kiuj rekomendas sin de tiu ĉi gazeto.

Oni akceptas agentojn en ĉiuj urboj kaj landoj. Kondiĉoj tre favoraj.

Horloĝfabrikejo alta Precizeco

GIRARD-PERREGAUX & Co

(Société Anonyme)

Directeur : C. GIRARD-GALLET

CHAUX-DE-FONDS

HORS CONCOURS, MEMBRE DU JURY, PARIS 1900
HORS CONCOURS, PRÉSIDENT DU JURY, LIÈGE 1905
HORS CONCOURS, MEMBRE DU JURY SUPÉRIEUR, MILAN 1906

NOMBREUSES MÉDAILLES AUX EXPOSITIONS

Seuls Successeurs de la Maison J.-F. BAUTTE et Co

Fondée à Genève en 1791

DÉPOT A PARIS
125, Boulevard Sébastopol. 125

Cailler

Ĉokolado
"AMA"

: Pur Cacao & Sucre :

SANS RIVAL par l'arome prononcé, délicat et persistant, du cacao dans toute sa fraîcheur : : : : :
SANS EGAL par la finesse incomparable de sa pâte et son goût savoureux très particulier : : : : :
SANS PAREIL pour le consommateur de chocolat PUR, exclusivement composé de CACAO et de SUCRE. : : : : :
ĈIE AĈETEBLA

ESPERANTO-LIBREJO
G. WARNIER & Co
PARIS — 15, Rue Montmartre, 15 — PARIS

VENDAS ĉiujn Esperantistajn Librojn, Muzikaĵojn, Broŝurojn, Insignojn, novajn aŭ malnovajn ;
ABONIGAS al ĉiuj Esperantistoj aŭ ne esperantistoj gazetoj ;
HAVIGAS al siaj klientoj ĉiujn librojn eldonitajn en ĉiuj landoj
Oficiala tenejo de la Esperanto-Oficejoj de U. E. A.

MEDIZINISCH, LICHT- & HERZ- u. NERVEN **HEILANSTALT-KURACEJO** (per lumkuracado por malsanoj de l'okro kaj de l'nervoj.)
vormals : ROTES KREUZ antaŭe : RUĜA KRUCO

51 Luisenstrasse BERLIN NW. 6 Telefono III. 3185

Sekcio por lumkuracado (Elektra fumo kun elektrodaj de karbo, fero, hidrargo. Lumo de Roentgen. Radiado d'Arsonval kaj de Oudin). Kontraŭ artrito, reŭmatismo, neŭralgio, isialgio, furunkulozo, diabeto, k. t. p.

Nadiado kaj fotografado laŭ Roentgen

La kuracado plene anstataŭas restadon en Bad Nauheim

Prospekto laŭ deziro. KURACADO AMBULANTE. Du kuracistoj Direkt **DR. BREIGER.**
ONI PAROLAS ESPERANTE.

GRAVA AVIZO AL LA ESPERANTISTOJ

De la firma **Louis REYNAUD**, fabrikisto de rubandoj, ordonoj, signoj, ĉiuspecaj,
18 & 20, place Jacquart, Saint-Etienne (Laino), France

estas ricevebla afanke, per poŝto rekomendita, kontraŭ mandato aŭ « bon de poste » :

1° Belegaj fotografiaĵoj de D-ro Zamenhof, teksitan sur bela silka rubando kaj enkadrigita, kartono, Fr. 2. —
2° Kordono — Skarpo esperantista, Fr. 2.50
3° Zono esperantista por sinjorinoj (longo 80 cm.), Fr. 1.50.
4° Bendo esperant. por butontruo, Fr. 0.75
Specialaj prezoj por la vendo pogranda
Ĉiuj petoj pri sciigoj ricevos respondon per revenanta poŝto.

LIVERANTOJ DE MUSTARDO KAJ AMELO AL LA REĜO
Laŭ privilegio
J. & J. COLMAN
(Akcia Societo)

MANUFAKTURISTOJ DE
MUSTARDO, AMELO, BLUIGAĴO
KAJ
BRITA RIZFARUNO

108, CANNON STREET, LONDON
kaj CARROW WORKS, NORWICH (Anglando)

POR ESPERANTO POR ESPERANTISTOJ

Vera
Vino Ĉampanja

PETU
LA
ORA MARKO.

Originala produktaĵo de
FORTIN PÈRE ET FILS en EPERNAY (France)

SENPAGAN TARIFON

LIKVORO

BÉNÉDICTINE

LE DUPLICATEUR **RONEO**

Imprime par minute 100 copies écrites à la main ou à la machine

RONEO

Encre automatique
Prise de feuilles automatique
Encartage automatique
Impression automatique
Comptage automatique

COMPAGNIE DU RONEO, 24, Boulevard des Italiens, Paris

PROPAGANDILO

Belegaj Kongresaj Fotografiaĵoj de l'Kvara Esperantista Kongreso

Ĉiu bildo : 0,50 \$ afanke.
Ĉiu poŝtkarto : 0,15 \$ afanke.
Postulu la nomaron de la tuta kolekto.

Franz Möller, fotografisto, 2, Gartenstrasse Leipzig (Leutisch).

Kaptinda Okazpropono !
Komercemuloj atentu !

Pro konstanta malsaneco kaj gravaj eksteraj klopodadoj, bonega kaj fruktodona restoracio esperantista estas nun prenebla. Bonega loksituaĵo, regula klientaro. Interarangoj tre akcepteblaj. Skribu pri oferto proponoj al la jena adreso : S-ro Atanazo-Restoracio esperantista, 80, rue Mazarine, Paris (VIe).

TUJ PROFITU TIUN NERVENONTAN OKAZON :

SANATORIO
de
D-ro K. DLUSKI
en ZAKOPANE
(Galicio Aŭstrio)

por brustaj malsanuloj
malfermata tutan jaro